ముద్రణ : 1950
ప్రతులు 1000
మూల్యం : 1-50.

దొంగాటకం

పాత్రలు

ప్రకాశరావు

రాజ్యం

దొంగ

నాటికి నేడు

పాత్రలు

నరసు పంతులు

మహాలక్ష్మమ్మగారు

కొన్ని అభిప్రాయాలు

ఆధునిక ఆంధ్ర పాఠకలోకములో శ్రీ విశ్వనాథ కవిరాజుగారిపేరు ఎరుగనివారుకానీ వారి ఏకాంకరూపకాలను చదవనివారుకానీ ఉండరు.

నాటకరచనలో యీాయనమాదిరిగా కృషి చేసిన వారు ఆంధ్రులలో మరొకరు లేరేమొ. నాటక రంగాన్ని గురించిన్నీ నాటిక ప్రదర్శనాన్ని గురించిన్నీ యీాయనకెంతో అనుభవముంది. ఈయన ఒకప్పుడు నటుడు కూడాను.

చాలా కాలమునుంచి యీాయన నాటకాలు వ్రాస్తున్నారు. కాని ఈ మధ్యనే ఏడు ఎనిమిది సంవత్సరములనుంచి, యీాయన వ్రాసిన ఏకాంకరూపకాలు, అప్పుడప్పుడూ పత్రికలలో ప్రకటితమవుతూ వచ్చినవి. 1925–1936 సంవత్సరాలలో ప్రతిమాసమున్నూ ఈయన వ్రాసిన ఏకాంక రూపకాలు ప్రకటితమయినవి.

కవిరాజుగారు సంస్కృత విద్వాంసులు. సంస్కృతములో అచ్చు అయినవి అచ్చు కానివి రూపకాలు ఎన్ని చదివినారో లెక్కలేదు. వివిధపాశ్చాత్య నాటకాలను కూలంకషముగా చదివినారు. నాటక రచనకు పూనుకొన్నారు. మొదట మొదట వారి నాటకాలు సంస్కృత నాటకాల కట్టులో నడచినవి. రాను రానూ ఏకాంకరూపకాలు, వ్రాయడం మొదలు పెట్టినారు.

నాటకం వ్రాయడమే కష్టము. ఏకాంక రూపకము వ్రాయడము మరీకష్టము. ఒక ఘట్టములో యావత్తు విషయమూ యిట్టే తెగిపోవలయును. గొప్పనాటక కర్తలు అని

పేరు గడించినవారుకూడా యీ ఏకాంకనాటకాలు వ్రాయడా నికి పూనుకోలేదు. నాటకరచనా సందర్భములో కేవలం ఆద్య అవస్థలో ఉన్న తెలుగులో శ్రీ కవిరాజుగారు, ఏకాంక రూపకాలను వ్రాయడం ఆరంభించినారు. అత్యుత్తమరూపకా లను చిత్రించడములో కృతకృత్యులైనారు.

(శ్రీ) కవిరాజుగారు రూపకాలను వ్రాసి దాచి పెట్టే వారు. ఎవరయినా ఆప్తమిత్రులకు ఎప్పుడైనా చదివి వినిపిస్తూ ఉండేవారు. ఆ మిత్రులు మెచ్చుకొన్నా ఆ రూపకాలు వారికి నచ్చేవికావు. వ్రాసినదాన్నే మళ్ళీ మళ్ళీ అనేక పర్యా యములు తిరగవ్రాస్తూ ఉండేవారు. తిరగవ్రాసి చదివిచూచు కొనేవారు. అప్పటికీ ఆయనరూపకాలు ప్రకటనయోగ్యముగా ఆయనకుతోచేవికావు. చివరకు ఆయన కుమారుడు అవధాని గారి నిర్బంధము వల్లనూ అస్మదాదుల పోరువల్లనూ ఆయన ఏకాంక రూపకాలు ప్రకటితమయినవి. ఆయన రూపకాలకు ఆంధ్ర పాఠకలోకము చకితమయిపోయింది. ఆయన ఏకాంక రూపకాలను ప్రకటించిన పత్రికలు పదివేలు పదమూడువేలు ప్రతులు వరకూ చలామణీ అవుతూ వచ్చినవి.

ఆయన రూపకాలు ఎవరిసంస్కారాన్నిబట్టి వారి వారికి ఆ విధంగా రంజకముగా ఉంటవి. ఇది ఆయన రూపకాల విశిష్టలక్షణము. ఒక్కొక్క రూపకము చదివి అవతలపెట్టిన తరువాత యెన్నెన్ని విషయాలమీదకో ఎక్కడెక్కడికో ఊహ పోతుంది. ఒక్కొక్కరూపకములో పాత్రలు అట్టే మనసులో నిలిచిపోతారు. ప్రత్యక్షమనుష్యులకన్నా ఆయన రూపకాలలో పాత్రలు ప్రత్యేకముగావుంటవి. ఏ యే పాత్రలు

ఏ యే విధముగా మాట్లాడవలెనో అదేవిధముగా మాట్లాడించేట్లు చేయడములో ఈయన సిద్ధహస్తుడు. ఒక పాత్రనుపోలిన మరొకపాత్ర ఎక్కడా కనిపించదు. ఈ రూపకాలన్నీకూడా ఏదో నవ్వించటంకోసం కానీ కాలక్షేపంకోసంకానీ వ్రాసినవి కావు. ఒక గంభీరమైన విషయాన్ని ప్రతిపాదించడము కోసము ఈ విధముగా చదువుతూ ఉన్నంతసేపు నవ్వువచ్చే పద్ధతితో వ్రాసినవి.

ఈ రూపరచనలో తెలుగులో ఆయనది అగ్రస్థానము. అప్పారావుగారు కృతకృత్యులు కాలేని విషయములో ఈయన కృతకృత్యులయినారు. తెలుగులో గొప్పనాటకాలు వ్రాయడంలో ఈయనదే ప్రథమస్థానము.

ఈ రూపకాలలో వీరుపయోగించిన భాషను గురించి వ్రాయడం మొదలు పెట్టేట్లయితే యెంతో గ్రంథము పెరుగుతుంది. తెలుగు వాక్యవిన్యాసములో ఏ సందేహమువచ్చినా ఒక పర్యాయము వీరి పుస్తకములో వాక్యాలను చదివిచూస్తే చాలును. సందేహాలన్నీ తీరిపోతవి.

—ఆంధ్రప్రభ
12-11-1938

విశ్వనాథ కవిరాజుగారు నాటికలు రచించడములో అందెవేసిన చెయ్యి. సంభాషణ ఎంతో చక్కగా సమంజసంగా రసవత్తరంగా నడుపుతారు. నాటికలు పండిత పామర రంజకంగా ఉంటవి. ప్రతిఘట్టం రసం చప్పరిల్లుతూంటుంది. మన సాహిత్యములో చిన్న నాటికలను చక్కగా పోషించు

కొంటూ బాగా ప్రచారంలోకి తీసుకువచ్చినవారు కవిరాజు గారు.
—ప్ర భా త ం

నాటికను ఆంధ్రలోకానికి రుచి చూపించినవారు విశ్వనాథకవిరాజుగారు. ఉభయభాషల్లో పాండిత్యముంది. నాటికను, స్పెషలైజ్ చేసి ఇతర సాహిత్యాలకు కూలంకషంగా తిరగవేశారని వినికిడి. ఎన్నో నాటికలు వ్రాశారని వినికిడి. ఎన్నో నాటికలు వ్రాశారని ప్రతీతి. ఈ నాటికా కర్తలు, ఒక కమ్మెచ్చులోనే అన్ని నాటికలు తీగె లాగినట్లు లాగుతారు. సంభాషణ రియలిస్టిక్‌గాను చమత్కారంగానూ వుంటుంది. ఎక్కడ చూచినా హాస్యం చిప్పిలుతుంది.
—వి నో ది ని

ఏకాంకికలను గుత్తకుచ్చుకున్నవారు మన కవిరాజు గారు. కవిరాజుగారు ప్రతినాటికనూ ఒక ప్రధాన సమస్యను చర్చించేదిగా ప్రారంభిస్తారు. ఒక చక్కటి సందేశంతో ముగిస్తారు. ఎత్తుబడిలో మంచి గంభీరత కనబడుతుంది. కథాపోషణలో సహజ చమత్కృతి వెల్లివిరిసి వుంటుంది. విజ్ఞానంతో వినోదమూ వినోదముతో విజ్ఞానం మేళవింపు కావడంచేత పండిత పామరుల నొక్కరీతిగా ఆకర్షిస్తవీ రూపికలు. ఇంతెందుకు? కవిరాజుగారి కలమునుంచి వెలువడిన ప్రత్యేకనాటికనూ, ఎప్పటికప్పుడే క్రొత్తదనముతో చూచుటవల్ల మళ్ళీ మళ్ళీ చదువక ఉండలేము. ఇతరులకు చదివి వినిపించకను ఉండజాలము.
—ప్ర జా మి త్ర

విశ్వనాథ కవిరాజుగారు తెలుగుదేశములోని నిత్యకళోపాసకులలో ప్రసిద్ధులు. కొంతకాలం నాట్యకళ పత్రిక ప్రచురించారు. నాట్యకళావిమర్శనలో ఆరితేరిన చేయి. వారి విమర్శనలు ఇటీవల కొంత కాలము నుంచిన్నీ నాటికలరూపంలో వెలువడుతున్నాయి. హాస్యరచయితలలో ప్రథమశ్రేణికి చెందిన, ప్రథముడు విశ్వనాథకవిరాజు. మన తెలుగు రచయితలలో హాస్యరచనా సామర్థ్యం వున్నవాళ్ళు బహుకొద్దిమంది, అసలు లేరన్నా ఆశ్చర్యంలేదు. వున్నవారిలో విశ్వనాథ కవిరాజు ప్రథమశ్రేణికి చెందిన ప్రథముడు.

—ప్ర జా బం ధు

అభినవ మోలియరులాగా హాస్యరసం కుప్పించి పత్రికాయుధం వంటి విమర్శనల చేస్తూన్నది విశ్వనాథకవిరాజు.

—ప్ర జా వా ణి

సంఘములో నడవడిలో భాషలో బ్రహ్మాండమైన విప్లవం తెచ్చేది విశ్వనాథ కవిరాజు వినోద నాటికలు.

—ఢం కా

హాస్యరసం ఒలికించడములో విశ్వనాథకవిరాజును ఎవ్వరు మించలేరని గట్టిగా చెప్ప వచ్చును.

— ప్ర తి భ.

విశ్వనాథకవిరాజుగారి హాస్యము సున్నితమై కీవిగలిగి హోదాతో నడుస్తుంది.

— భారత్.

విశ్వనాథ కవిరాజు పరిహాస్యంలో అందివేసినచెయ్యి.

— శ్రీపాద గోపాలకృష్ణమూర్తి.

'ఆంధ్రసారస్వతములో ఏకాంకికను ప్రత్యేకశాఖగా ఏర్పరచింది విశ్వనాథ కవిరాజు; అప్పుడప్పుడు తెలుగు పత్రికలలో ఏకాంకరూపకములు ప్రకటింపబడుతూఉండడం ఉండేది. కాని అవి ఆంధ్ర సారస్వతంలో ప్రత్యేక అంగంగా ఏర్పడలేదు. ఆ అలంకారమును ఆంధ్రవాణికి శ్రీ విశ్వనాథ కవిరాజుగారు అమర్చారు. సరియైన రసాలతో ఉన్నత భావాలతో చిప్పిలుతూన్న శ్రీ విశ్వనాథ కవిరాజుగారి ఏకాంకనాటకాలు అనేక మంది యువకులకు ఏకాంక రూపకములు వ్రాయడానికి ప్రోత్సాహం యిచ్చినవి.

విశ్వనాథ కవిరాజు రచనలు ఆధునిక సంఘంలో భాషలో బ్రహ్మాండమయిన విప్లవాన్ని తీసుకురాగలవు. శ్రీ విశ్వనాథ కవిరాజుగారి ఏకాంకరూపకములు, ప్రహసనములు చదివి ఆంధ్రదేశం ఆనందిస్తుంది. ఆధునిక సమాజంలోనూ భాషలోనూ గల దురలవాటులనూ హాస్యధోరణిలో చెప్పి ఆ యా శాఖలలో బ్రహ్మాండమైన విప్లవమును తేగలిగిన శక్తి విశ్వనాథ కవిరాజుగారి కలమునకున్నది.

ఎస్. జి. ఆచార్య.

"నాటకకళలో మీరుచేసిన పరిశ్రమ ఇంకెవ్వరు చేయలేరు అని అందరికి తెలును. మీరు ఎన్నివేల నాటికలు వివిధ భాషలవి చదివారో మీ శిష్యుడ్ని కాబట్టి నాకు తెలును. మీరు ఎన్నివందల నాటకాలు గానీండి ప్రహసనాలు కానీండి వ్రాశారో చాలామందికి తెలుసు".

— మునిమాణిక్య నరసింహారావు

నేను చాలాపత్రికలకు సంపాదకుణ్ణి కాబట్టి ఖులాసాగా వ్రాసేవారెవరా దేశములో అని ఆలోచించాను. రెండు మాసాలు ప్రతిపాతపత్రికా ఈ దృష్టితో చదవడము మొదలు పెట్టాను. చివరకు నాకు విశ్వనాథకవిరాజుగారి రచనలు పండితులకు పామరులకూ కూడా నవ్వు పుట్టిస్తవని తోచింది. వారి రచనలు తీసుకొని పండితులకు పామరులకు చదివివినిపించాను. భేష్ భేష్ అన్నారు. నా ఊహ యదార్థమేనని తోచింది.

— శ్రీ నివాస శిరోమణి

"మీకథలు చదవకుండా కాలక్షేపం చెయ్యలేక పోతున్నాము. చచ్చు హాస్యం కాకుండా మంచి గడుసుతనం గానూ హుందాతనంగానూ కూడా ఉంటున్నాయి.

— దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి

"బాబూజీ! ఏమిటి మీరు, మాకు నల్లమందులాగు అయిపొయ్యారు. మీ పేరుతో ఏ పత్రికలలో ఏది అచ్చువడ్డా విధిగాఒకటి రెండుసార్లు చదవడమూ జట్టుచేర్చి వినిపించడమూ తప్పడంలేదు. ఏకాంకరచనలో మీది అంది వేసిన చేయి "క్షిరుగానుగ, Bestest"

— తల్లావఝుల శివశంకరశాస్త్రి

మనవి

భీసవీ సకీ కా నౌ జవాన్ అనే పేరున "దొంగాటకం" చాలీస్‌సాల్ బాద్ అనేపేరున "నాటికినేడు" హిందీ భాష లోనికి శ్రీ వ్రజనందన శర్మ గారిచే అనువదింపబడి ప్రకటించ బడినది ఈ తెలుగు నాటికల హిందీ అనువాదములైన చాలీస్ సాల్ బాద్ అనే పుస్తకము దక్షిణ భారత హిందీ ప్రచార సభవారు ప్రచురించిరి.

దొంగాటకం, నాటికినేడు, ఆలిండియా రేడియో మద్రాసు కేంద్రంనుండి, అనేకసార్లు ప్రసారితములైనవి.

దొంగాటకం శ్రీ సి. పుల్లయ్యగారు డైరెక్టరుగా ఫిలిమ్ తీయబడినది.

దొంగాటకం విద్యార్థి నటులచే అనేక కళాశాలల లోను, ఇతర నటులచే అనేక పరిషత్తులలోను, వివిధ నగరాల లోను, కొన్ని వందలసార్లు ప్రదర్శింపబడి, అమిత ప్రచారము పొందిన నాటిక.

"దొంగాటకం" మొదటిసారి శ్రీ శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారి "ప్రబుద్ధాంధ్ర" పత్రికలో ప్రకటింపబడినది. "నాటికినేడు" తొలిసారి "వినోదిని పత్రికలో" ప్రకటింపబడింది.

ఇట్లు

ప్రకాశకులు.

[రాత్రి 10-30 గం॥ రాజ్యం తమఃపాకాలు 'చీటీకలు చుడుతూంది. 22 సం॥; కొంచెం పెద్ద నదురు, సోగకళ్ళు, చిఱుతవాటు మొఖం - తెలివితేటలున్నట్లే కనబడతుంది. ప్రకాశం 30 సం॥ ఒడ్డూ పొడవూ, మంచిబందోబస్తూ మనిషి. మాట కూడా గంభీరముగానే వుంటుంది. నిక్కరు, స్వెట్టరు వేసుకొన్నాడు. పెట్‌ఫ్రేమ్ స్పెక్టికల్సు, రిష్టువాచి, థర్మో ఫ్లాస్కు మెళ్ళో, చేతులో బేటరీ లైటు. స్లిప్పర్సు వదిలి జోళ్ళు తొడుగుతూ]

ప్రకా : అప్పుడు పంపుకొట్టాడా సైకిల్ కి ?

రాజ్య : ఆఁ

ప్రకా : కేసులో పెట్టావా సిగరేట్సు ?

రాజ్య : లేదు.

ప్రకా : ఇంకా కిల్లీలు కట్టలేదు కదూ ?

రాజ్య : ఎన్ని ?

ప్రకా : రోజూ చెప్పవలెనేమో ! అరడజను. అప్పుడే 10-40.

రాజ్య : అంటే యీ వాళకూడా పెట్రోలింగుకి బయలుదేరు తున్నారన్నమాట.

ప్రకా : ఆఁ. వాడీవూళ్ళో గలటా చేస్తూండేవరకూ, లేకుంటే వాడు పట్టుబడేవరకూ మనకీ పని తప్పదు.

రాజ్య : ఏం పోలీసులు లేరూ, నెలకు బోలెడేసి జీతాలు తీస్తూ ? మీరు ఎందుకింత శ్రమపడడం ?

ప్రకా : వాళ్లు దొంగ దొరికిన తర్వాతనే కనబడతారు, పట్టి వ్వడం మనబాధ్యతే. కోర్టులో పెట్టడం మాత్రం వాళ్ళపని.

రాజ్య : మరి వూళ్లో యిందరు వస్తాదులూ తాలెంఖానా వాళ్లూ ఉన్నారు.

ప్రకా : వున్నారు. వాళ్లు మరో వస్తాదువచ్చి ట స్త్రీమీద సవాలు కొడితేనే పైకి వస్తారు రాజ్యం! ఎంతో ధైర్య సాహసా లుంటేనే కాని మనిషి యింతపనికి పూనుకోలేడనుకో. దొంగతనానికి వచ్చినవాడు అన్నిటికీ సమస్త తెగతెంపులూ చేసుకునే వస్తాడు. వాణ్ణి ఎదిరించడమంటే సామాన్య మైన పనిగాదు.—మనమూ ప్రాణాలకి తెగించాలి.

రాజ్య : అయితే యెవ్వరికీ లేనిది మనకెందుకీ ఘోరసాహసం? పుణ్యమా, పురుషార్థమా?

ప్రకా : కీర్తి, పేరు, ప్రతిష్టలు! యిప్పటికే వూళ్లో నా పేరు ఆ దొంగపేరుకంటె ఎక్కువగా మ్రోగిపోతున్నది. ఇది వరకు నాతో పరిచయం లేని పెద్దమనుష్యులెందరో నా కీ మూలాన స్నేహితులైనారు. ఎంతో మంది బి. యే. స్టూడెంట్సు మొదలైనవాళ్లు కూడా నా వెంట వస్తూ నా చెప్పుచేతలలో తిరుగుతున్నారు, ఇంకేం కావాలి చెప్పు?

రాజ్య : బాగానే వుంది గాని మనకేదైనా ప్రమాదం వస్తే ఈ స్నేహాలు రక్షిస్తవా?

ప్రకా : నాకే ప్రమాదం రాదనే ధీమా నాకున్నది. నా బాకు నా దగ్గర వుంటే చాలు.

రాజ్య : ఆ దొంగ రివాల్వర్ పట్టుక వుంటాడేమో !

ప్రకా : రివాల్వర్ ఎదురుగుండా వుంటేనే పేలుస్తుంది. బాకు వెనకనుంచి పొడుస్తుంది.

రాజ్య : ఒకరి ప్రాణం తీసివేస్తే గవర్నమెంటు వారు వూరుకుంటారా ?

ప్రకా : ఆత్మ సంరక్షణార్థం చంపామంటే తప్పకుండా వూరుకుంటారు. అందులో యిటువంటి గజదొంగను చంపామంటే ప్రజంటుగూడా యిస్తారు. అసలు యిటువంటి సాహసం చేసినవాళ్ళనే డిటెక్టివుగా వేస్తారు.

రాజ్య : ఏది ఎలాగైన పెట్రోలింగ్‌కు వెళ్ళడం నాకిష్టంలేదు.

ప్రకా : ఇది బాగుంది; రామాయణమంతా విని రాముడికి సీత ఏమవుతుంది అని అడిగిందట-ఏమిటే నాకు భయం ?

రాజ్య : నా కంతా భయమే; మిమ్ములను గురించి – నన్ను గురించి కూడా. ఆ దొంగవెధవ ఎవడో పెళ్ళాం పిల్లలు లేని దిక్కుమాలిన ముండాకొడుకు. అన్నిటికి తెగించి వస్తాడు– వాడి చేతులో మీరు దొరుక్కుంటే ఇంకేమైనా వుందీ ? మీరు వూళ్ళో పెట్రోలింగ్‌కు వెళ్ళిన తరువాత వాడు మన యింట్లోనే ప్రవేశించితే–నా ప్రాణాలు ఉన్నవి ఉన్నట్లు లేచిపోవూ ? మనకిపుడున్న కీర్తిచాలు. మీరు వెళ్ళనేవద్దు.

ప్రకా : నేను వెళ్ళకుండా ఇంట్లోకూర్చుంటే తక్కినవాళ్ళందరూ వచ్చి మన యింటిమీద పడి నన్ను బయటకు లాగుతారు.

రాజ్య: జ్వరం వచ్చినదని చెప్పి కప్పుకొని పండుకోండి.

ప్రకా: ఎన్నాళ్ళని పండుకొంటాను? నాకీ అబద్ధాలు, పిరికి చేష్టలు నచ్చవు సుమా! దేవుడు నన్ను మగాణ్ణి చేశాడు. నేను మగవాడుగానే వుండవలె.

రాజ్య: కానీ దేవుడు నన్ను ఆడదానిగా చేశాడు కదా? – నా పిరికి తనం ఎలాగు పోతుంది? తన్ను మాలిన ధర్మం మొదలుచెడ్డ బేరం వుండవు. ఇంట గెల్చి రచ్చ గెలువు అన్నారు. మొదట స్వవిషయం చూసుకోండి.

ప్రకా: వీలు లేదు. నాకు స్వవిషయంకంటె లోక విషయమే ముఖ్యం. 10–55. ఇంక వెళ్ళాలి. ఆ కిల్లీలు, బాకు, అందుకో.

రాజ్య: మీరు లక్ష చెప్పండి–నేను ఒప్పను. అదేమో ఏ రోజుకంటె ఈ వేళ మరీ భయంగా వుంది. మీరుసినిమా నుంచి ఒక గంట రానడం ఆలస్యంచుయేసరికి నేను వెఱ్ఱి ఎత్తిపోయినాను.

ప్రకా: ఇంక నీ కెంటి దగ్గర కావలా కూర్చుని నే నపకీర్తి పాలు కావలెనా?

రాజ్య: కీర్తో, అపకీర్తో! అర్ధరాత్రివేళ నే నొకతిని యింట్లో వుండలేను.

ప్రకా: ఇల్లు యినప పెట్టెలాగా వుంది.

రాజ్య: కానీ నా మనస్సు? ఆ వేషమంతా విప్పండి. ఇవిగో రెండు కిళ్ళీలు కట్టాను. ఇవి చాలు లెండి;

గడచిన 10–15 రాత్రులు, నిద్ర లేనేలేదు. ఈ రాత్రైనా సుఖంగా నిద్ర పొండి.

ప్రకా: ఆ దొంగ వెధవ యీ ఊళ్ళో తిరుగుతున్నంత వరకు నాకు ఇంట్లో పండుకున్నా నిద్ర పట్టదు.

రాజ్య: లేకుంటే జబ్బు చేస్తుంది.

ప్రకా: నీ ధర్మమా అని అది మాత్రం తెచ్చిపెట్టకు. దైవ కృపవల్ల నా శరీరము వుక్కు తునక–వజ్రపుముక్క.

రాజ్య: కానీ మానవశరీరం–విధిగా విశ్రాంతికావలె.

ప్రకా: అవును. ఏవో మాటల్లోపెట్టి నన్నిలాగు నిలబెట్టేస్తే ఏలా?

రాజ్య: మీరు ఈ రాత్రి గడపదాటి ఆవలకు వెళ్ళితే నే ఒప్పనండి. కావలిస్తే రేపు వుదయం నన్ను మా పుట్టింటికి పంపించివేసి మీరు,–

ప్రకా: అవునుగాని ఏమిటీ మొండితనం? నీమాటే నీదా?

రాజ్య: మొండితనం అనండి–గయ్యాళితనం అనండి నా భయం తీర్చమని నా భర్తను కోరడం తప్పుకాదు కదా. నా మనస్సు భయంచేత ఏలాగు గడ్డకట్టి పోయి వుందో మీకేమి తెలుసు? మీకున్న ధైర్య సాహసాలు, లోకములో అందరికి–స్త్రీలకి, బాలురకుసహా వుంటా యనుకోవడం మీ తప్పు.

(లోవలనుండి)

మిస్టరు పెల్లాక్ హోమ్సు!

ప్రకా: రైటో-కమింగ్.

రాజ్య: మీరు మాత్రం వెళ్ళితే నేను ఒప్పను సుమండీ. తరువాత నన్ను అని లాభం లేదు. వాళ్ళకేదో చెప్పి పంపించేశి రాండి. ఈ వేషమంతా విప్పండి. (తానే విప్పి). ఈ శాలువ కప్పుకోని వెళ్ళి జ్వరం అని చెప్పి చక్కా రండి (తానే శాలువ కప్పుతుంది.)

ప్రకా: మన దేశంలో పురుషుల ధైర్య సాహసాలు చావడానికి స్త్రీలే కారణమని యిప్పుడు తెలిసింది. షేమ్, షేమ్. (వెళతాడు)

రాజ్య: (వస్తువులు సర్ది ప్రక్కలు రెండు మంచాలపై పరచి నడుమ ఈజీచైరు వేసి, ఇంకేవేమో సవరిస్తూ వుంటుంది)

ప్రకా: (వచ్చి) ఛా, ఛా, ఛా! నా వుత్సాహమంతా ధ్వంసం చేశావు. నా చేత అబద్ధమాడించావు. వాళ్ళను పంపించి వేశాను. ఇంకేం చేసేది? (మంచము మీద కూలబడతాడు)

రాజ్య: ఆ పాపమంతా నాదే లెండి. కానీ వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారా?

ప్రకా: ఆ. ఏమైనా అంత అవసరమైతే సైకిలుమీద కబురెట్టుమన్నా.

రాజ్య: నిన్న రాత్రి ఏమి లేదటకదూ?

ప్రకా: లేకపోవడమేం? నిన్న రాత్రి ఘోరం జరిగింది. నిన్న 1 గంటకి దొంగఒకడు కోమటివీధిలో పడ్డాడట. ఒక కోమటి—

తన కొడుకు, ఇంకా ఎవరో ముగ్గురు ఒక గదిలో గడియ వేసుకొని పడుకొన్నారట. ఎలాగొచ్చాడో ఆ గదిలో కొచ్చి కోమటి తలకాయ మీదికెత్తి తాళాలు ఏవి అన్నాడట. దానితో ఆ కోమటి గగ్గోలెత్తిపోయి నోట మాట రాక, చేతకానిముండాకొడుకైపోయినాడు–లేకుంటే తాళాలు కావాలిరా స్కౌండ్రల్ అని గూబ పగలెయ్య వలసింది.

రాజ్య: అయితే ఏమైంది తుదకి ?

ప్రకా: వేటగాడు మెత్తనైతే లేడిమూడుకాళ్ళతో నడుస్తుంది: దానితో ఆ దొంగ వాడి పీక పట్టుకొని–నోట్లో గుడ్డ కుక్కి–

రాజ్య: అబ్బా–చెప్పకండి. నాకు భయం వేస్తోంది. ఈ వాళ సినిమాకథ చెప్పండి.

ప్రకా: "ముసుగుదొంగ"- అదీ దొంగ కథే.

రాజ్య: ఆ కథా వద్దు. సినిమాలోను దొంగలే! పూళ్ళోను దొంగలే. మరేదైనా మంచి కథ చెప్పండి.

ప్రకా: 11½ అయింది; యిప్పుడు కథ ఏమిటిగానీ పెరటితలుపు లన్నీ దిట్టముగా వేశావా ?

రాజ్య: వేశాను. నా కంతకంటే భయం. మీరా దొంగ నెప్పుడైనా చూచారూ?

ప్రకా: చూస్తే విడిచి పెడతానూ? చూడకపోయినా విన్న దాన్ని బట్టి పోల్చగలనులే. వీడు అంతా సినిమా దొంగ

లాగు తయారవుతాడట. తలమీద పెద్ద విగ్ ఒకటి. ఎవడో ఆ జుట్టు పట్టుకొనేసరికి అది వాడి చేతుల్లో వుండిపోయిందట—వీడు పారిపోయి గాడట. వీడు లోపల ఇనప తీగెల బనీను తొడుగుకుంటాడట. నేనూ ఒకటికొందామని చూస్తున్నా. ఒక పోలీసు వాడు కత్తితో పొడిస్తే — దెబ్బ తగలలేదట.—వాడు పారిపోయినాడట. చేతిలో టార్చిలైటు ఒకటి—ఒక చేతిలో రివాల్వరు—మామూలుగా కత్తి మొల్లో వుంటుందట—బాకుఒకటి—మెళ్లో నా లాగే కాఫీ థెర్మాసు ఫ్లాస్కు వుంటుందట—

రాజ్య: మరి ఆ సంగతి చెప్పకండి. నే నొకటి అడుగుతాను చేస్తారా?

ప్రకా: ఏమిటి కథా?

రాజ్య: మీకు పండుకోవడమే నిద్రవస్తుంది. నాకు రాదు. అందుచేత నేను ముందర పడుకొంటాను. మీరు ఏదైనా చదువుతూండండి. నేను నిద్రపోతాను. తరువాత మీరు నిద్రపోదురుగానీ.

ప్రకా: ఏం చదివేది? ఇంగ్లీషు పుస్తకాలు నీకు అర్థంకావు. వెధవ తెలుగు అంటే నాకు అసహ్యం.

రాజ్య: పోనీ ఇంగ్లీషు పుస్తకమే చదివి తెనుగున చెప్పుదురూ.

ప్రకా: (లేచి వెళ్ళి పుస్తకము తెచ్చి) ఇదిగో "మార్కండేయ" అని ఇది చాలా మంచి పుస్తకం. దీనిని నాన్‌డిటెక్టియల్ డు అంటారు. (చదివి చెప్తూ) అప్పుడే నిద్ర పట్టింది.

(పుస్తకము మూసి ఈజీ చైరు ఎత్తిపెట్టి తానూ పండు కొంటాడు)

రాజ్య : దీపం తగ్గించేస్తురూ; అమ్మమ్మ !

ప్రకా : ఇంకా నిద్ర పట్టలేదూ ? (తగ్గించి పండుకొంటాడు)

(పెరటిలో పెద్ద చప్పుడు)

రాజ్య : (దిగ్గున లేచి) అమ్మో ! ఏమిటది ? ఎంత చప్పుడో

ప్రకా : ఏమిటి చెప్మా !

రాజ్య : దొంగ ! తప్పకుండా దొంగ ! నిస్సందేహం !

ప్రకా : వుండు క్షణముండు (జాగ్రత్తగా విని) యిప్పుడు ఏం చేయడం ?

రాజ్య : కేకలు పెడదాం-దొంగ అని గట్టిగా ?

ప్రకా : నలుగురూమూగి చూసిన తరువాత ఏ దొంగ లేకపోతే నాకు కమ్మకట్టి వేయరూ ? చెప్తా.

(ఏదీ గతి నాకు- గ్రామఫోను రికార్డు వేస్తాడు)

రాజ్య : (సగములో ఆపి) అవతల నుంచి కొంపమునిగిపోతూ వుంటే ఈ గ్రామఫోను వాయిద్య మేమిటి ? (తీసి వేస్తుంది.)

ప్రకా : వాడే దొంగ అయితే వాడికి మనం మేలుకొనివున్నట్లు తెలుస్తుంది.

రాజ్య : అయితే ఈలాగు తెల్లవార్లూ గ్రామఫోనుతో కూర్చుందామంటారా ఏమిటి ? ఛ. ఛా ! పెరట్లో ఒక మారు చూచిరండి.

ప్రకా: తలుపు తెరిచే సరికి వాడు లోపల ప్రవేశిస్తే?

రాజ్య: అప్పుడే వెంటనే కేకలు పెడదాం!

ప్రకా: వుండు ముందర కిటికీ తెరచి చూద్దాం (తెరుస్తాడు. పిల్లి లోపలకు గెంతుతుంది.) పిల్లి వెధవగొడ్డు!

రాజ్య: బ్రతికేం భగవంతుడా! నా ప్రాణాలు మీదకెగిరి పోయినాయి.

ప్రకా: రా. అయినా ఓమారు పెరడు చూదాం.

రాజ్య: అమ్మో! నేను రావడమే! నేను రాలేను సుమండీ!

ప్రకా: దొంగా మనిషివంటివాడే! దొంగంటే యింత భయమైతే ఎలాగే? ఏదీ ఆ టార్చిలైటూ బాకూ యిలాగ ఇయ్యి నేను చూసివస్తా!

(తలుపు తెరచి వెళతాడు. రాజ్యం ముసుగు కప్పుకొని వండుకొంటుంది. దొంగమెల్లగా ప్రాకుకొని వచ్చి మంచము క్రిందకు పోతాడు.)

ప్రకా: (తిరిగివచ్చి తలుపు గడియ వేసుకొని) అప్పుడేముసుగు తన్నేవా? ఏమి భయమే! ఆడవాళ్ళకింతలేసి ధైర్య సాహసాలు. వీళ్ళకు పురుషులలో సమాన స్వాతంత్ర్యం కావాలట! లే! లే! ఏ దొంగా లేదు.

రాజ్య: (ముసుగుతీసి మంచంపై కూర్చొని) లేదూ లేదూ? బ్రతికేం.

ప్రకా: మనం కాదు; వాడు బ్రతికాడు. ఏ ముండాకొడుకుకు గుండెలున్నాయి మన యింటికి రావడానికి?

(దొంగ గవ్వాన యిద్దరి ఎదుట నిలుస్తాడు)

ఇద్దరు: ఓ, ఓ, ఓ,......దొ...దొ...దో...

దొంగ: ...షటప్! రివాల్వరు చూపించి) తల పేలుస్తా నోరు విప్పితే.

ప్రకా: (ఒక చేత్తో తన నోరు మూసుకొని రెండవ చేత్తో గట్టిగా ఆమె నోరు మూస్తాడు.)

దొంగ: నోరు మూసుకొని కప్పుకొని పండుకోమని చెప్పు.

ప్రకా: పండుకో పండుకో. మాటాడితే గట్టిగా ఊపిరితీస్తే ఈయన తల పేల్చేస్తానంటున్నారు. లేకుంటే ఏమీలా అనరట. పండుకో. (బలవంతంగా పండుకోబెట్టి శాలువ నిండా కప్పుతాడు.)

రాజ్య: అమ్మో దొంగ! దొంగ! (ముసుగులో మూల్గుతుంటుంది)

ప్రకా: ఎవరు దొంగ? ఆయన దొంగ అని అప్పుడే నీకేం తెలుసు?

రాజ్య: భయం భయం. హా, హా, హా, హా (వణికి పోతుంది).

దొంగ: నోటిలో గుడ్డకుక్కి ఈమె నోరు కట్టివేయి... కదలకూడదు.

ప్రకా: ఈమె మలేరియల్ జ్వరంతో బాధపడుతోంది.

అందు చేతనే ఈ వణకూ పలవరింతలూ. మాటాడకు రాజ్యం! (చెవిలో మెల్లగా) భయంలేదు. నేనున్నాను. నీవు హాయిగా పండుకో; పండుకుందండి.

దొంగ: ఆ రాకింగ్ చైర్ యిలాగువెయ్యి.

ప్రకా: తొందరలో గమనించలేదు. పాపం యింతసేపు నిలబడిపోయినారు. (చైరు వేసి) దయచేయండి.

దొంగ: (కూర్చుండి నోటుబుక్కు తీసి వ్రాసుకొంటూ) మీ పేర్లు? మీ సంగతులు?

ప్రకా: నాపేరు రాజ్యలక్ష్మి; దీనిపేరు ప్రకాశరావు. వయస్సులు, 30–25. భార్యాభర్తలం. కేస్టు హిందూస్ బ్రహమిన్స్. ఇంటిపేరు ద్వివేదులవారు. అన్నట్లు నేను మేల్, యిది ఫిమేలండి.

దొంగ: నీయింటిదగ్గర ఏమేమి ఆయుధాలున్నాయి?

ప్రకా: మేమేమి రాజులం కనకనా? సంసారులం–బ్రాహ్మలం. ఏ మాయుధాలు వుంటాయి? కత్తిపీట– కోరాం– పారా– బొరిగా– గునపాం–

దొంగ: అవికావు.

ప్రకా: అయితే నా దగ్గర పెన్ నైఫ్– Safty razor సెలఫ్ షేవింగ్ కు ఎషోనిన్ బ్లేడ్సు ఒక డజన్. అంతే. నా వైఫ్ దగ్గర కొన్ని, Hair pins హేర్ పిన్సు– చిన్నకత్తెర–

దొంగ: (విసుపునవ్వుతో) తమాషా! ఆయుధములేదా?

ప్రకా: అన్నట్లు మరచాను ఒక్క చిన్న బాకున్నది. (యిచ్చి) పనసకాయ కొట్టుకొందుకు మొన్ననే కొన్నాను. అక్కే దారుగాలేదు. వుండనివ్వండి.

దొంగ: ఈ యిల్లు నీదేనా?

ప్రకా: కాదండీ. అద్దెకొంప. నెలకు 22 రూ. అద్దె. తమవంటి తగు మనుష్యులువస్తే కూర్చోపెట్టడానికి మంచిగదైనా లేదండీ.

దొంగ: నీకు సంవత్సరానికి రాబడి ఎంత?

ప్రకా: ఏదో అయిదువందలండీ. అదైనా కాగితంమీదనే. మెరకభూములు– నిరుడు వరదలువచ్చి ముంపుదై పోయి నాయి. రైతువారీ గడుసుమీరి పోయింది; భూఖామందు ఖాతరేలేదు. పోనీ దావాలు వేదామంటే మునసబ్ నాన్ బ్రామిన్ అయిపోయినాడు. (నాలిక కొరుక్కొని) తమరు నాన్‌బ్రామిన్నా ఏమిటండీ? లేకుంటే బ్రామిన్నేనా?

దొంగ: ఓం, నీ దగ్గర నగదు ఏమాత్రంవుంది?

ప్రకా: ఏముంటుందండీ, వున్నవాళ్ళం యిద్దరం. కాని ఖర్చు చాలా జాస్తేనండీ. అందులో నా భార్య దూబరామని మండీ,– వెట్టిక్కీసు.

దొంగ: సొమ్ము–నగదు– నీ దగ్గర ఏమాత్రం వుంది?

ప్రకా: చిత్తం చిత్తం– ఏదో దినవెచ్చానికి 5–6 వుంటుంది.

దొంగ: చూపించు, తీసి చూపించు!

రాజ్య: అమ్మో, అమ్మో!

దొంగ: నోరుమూసుకోనువ్వు. రెచెడ్ వుమన్.

ప్రకా: అలాగేనండీ వట్టి దౌర్భాగ్యం మనిషి! మేమేదో వ్యవహారం మాట్లాడుకుంటూవుంటే నీమూలుగేమిటి? ఏమిటి కొంప మునిగిపోయింది? ఆయన ఏదో అడుగుతున్నారు, నేనేదో చెప్తున్నాను.

రాజ్య: ఆ సందుగ పెట్టె చూపించండి. యిదిగో తాళం (తీసియిస్తుంది).

దొంగ: (బాకుఎత్తి) నీవు మాటాడావంటే యిది గుండెల్లోకి విసిరేస్తాను.

ప్రకా: క్షమించండి, క్షమించండి. నువ్వూరుకో. (చెవులో మెల్లిగా) కానీ కానీ భయంలేదులే ఈవేషం అంతాచూసి చేయవలసినపని ఆఖర్న చేసివేస్తాను. నువ్వు వండుకో–మరి మాటాడకులెండి. ఆ సందుగ పెట్టె తెస్తునా?

దొంగ: ఆ అయిరన్‌సేఫ్ తియ్యవోయి.

ప్రకా: కొంప మునిగిపోయింది రాజ్యం! యినపపెట్టె కొననోయి కొననోయి అంటే కొనేదాకా ప్రాణం పుచ్చుకొన్నావు. సరదా తీరిందా?

దొంగ: ఏమి?

రాజ్యం: తాళాలు పోయినాయండి.

దొంగ: (ఆ మార్కండేయ పుస్తకము ఆమె మొగముపై కొడతాడు.)

ప్రకా: ఉన్నాయండి, ఉన్నాయండి, కాని సరిగా తిరగడం లేదండి. అసలు వూళ్లో దొంగాటకంగా వుందని పెట్టె

మూసేసి తాళాలు నూతులోకి విసరేశానండీ,– తర్వాత తీయించుకోవచ్చునని.

దొంగ : (లేచి వానిరెక్క పట్టుకొని) రా. దిగు, దిగి తీయవలె; పద !

రాజ్య : (దిగ్గునలేచి నమస్కరిస్తూ) మీధర్మమామె ఆయనను దింపకండి. ఆయన కీత రాదు. కావలిస్తే నన్ను తోసి వేయండి నూతిలోకి–తాళం వెదకి తీసి నేను పైకి విసరి వేస్తాను.

దొంగ : నువ్వితనికంటె పట్టిపేచీ మనిషి లాగున్నావే !

ప్రకా : పేచీ మనిషా ! యింకా పేచీ మనిషా ! ఈమెతో ప్రతిరోజూ నేనెంత బాధ పడిపోతున్నానో ఆ పరమేశ్వరుడికి తెలుసును. మహా మూర్ఖురాలు !

దొంగ : సరే, చప్పుడు కాకుండా పెట్టె బద్దలు కొట్టే సాధనం నా దగ్గిర వుంది. నేను చూస్తా. మరి మీకీ పెట్టెమాత్రం ఎందుకూ పనికిరాదు.

రాజ్య : బంగారం లాంటి పెట్టె. మొన్ననే కొన్నాం. విరచేయ్యకండి.

ప్రకా : విరవకండి సార్. నా దగ్గర డూప్లికేటు కేసు వున్నదండి. తీస్తా.

దొంగ : తాళాలు దగ్గం పెట్టుకొనేనా యిన్ని వేషాలు వేశావు ? దొంగ–దగుల్బాజీ ! తెయి. 10 గుంజీలు తీయి ముందు.

ప్రకా: తమవంటి ఘరానా మనిషికి డూప్లికేటు కేసు యివ్వ డమూ అని.

రాజ్య: మొద్దు పిల్లకాయ లాగు గుంజీలు తీయడ మేమిటి తీయవద్దు.

ప్రకా: ఆయన నోరు మూసుకో, నోరు మూసుకో అని చెప్పుతూ వుంటే నీకా? నాకా? తీస్తానండి సార్. మునుగేసుకో; ఆయనకు కోపం రాగలదు (లేస్తాడు)

దొంగ: ఇదిగో నేను తగుమనిషి తరహా చూపించేటప్పుడు, మీరు అట్లే వుండవలె; తెలిసిందా? మీరుపశువుల్లాగా ప్రవర్తిస్తే మిమ్మ్మ వేటాడే మార్గం నాకు తెలుసును. ఇది 20వ శతాబ్దం. ఎటువంటి ఘోరమైనా పాపమైనా కూడా నాజూకుగా జరగవలె. నేను 20వ శతాబ్దపు మనిషిని. సజావుగా వ్యవహారం నడిస్తే నా లాభంలో నూటికి 80 చొప్పున కమీషను ఇస్తాను. మీరు బైతుల్లాగు గగ్గో లెత్తితే మీ ప్రాణం పుచ్చుకొంటా, తెలిసిందా? పెట్టి తియ్యి. ఒక్క ఇంటి కింతసేపు కూర్చుంటే ఎలాగవును?

ప్రకా: చిత్తం. చిత్తం (తీసి) దయ చేయండి.

దొంగ: (వెళ్ళి చూచి) ఏం? 5–6 వుందన్నావు.

ప్రకా: అవునండి. 5–6 అంటే 5–6 వందలన్నమాట.

దొంగ: అలాగా.........అవి ఒక కవరులో పెట్టు.

ప్రకా: చిత్తం.

దొంగ: ఆ చిల్లర రూపాయలు ఎన్ని?

ప్రకా: 13–15.

దొంగ: అవి నీ పై ఖర్చుకుంచుకో – తెల్లవారడమే డబ్బు కోసం ఎక్కడికి పోతావు గనుక. ఆ సామాన్లు తియ్యి.– ఆ వెండి సామాన్లన్నీ.

రాజ్య: అయ్యయ్యో! ఎంతో ముచ్చటపడితే మొన్న మొన్న నే అన్నయ్య వీటిని బొంబాయినుంచి పంపించేడండీ.

ప్రకా: ఆ కష్టపడిపోయినాడు పాపం మీ అన్నయ్య. 600 నేను పంపితే ఖర్చు పెట్టేసుకొన్నాడు కాబోలు. మరి నెల్లాళ్ళకు పంపేడు. ఎంత కమీషన్ తీశాడో?

దొంగ: మీ భావ మరదీ. మీ భార్య లాగే పరమ దగుల్బాజీ లాగున్నాడే?

ప్రకా: ఇంకా మెల్లిగా సెలవిస్తున్నారు. దొంగ కదటండీ.

దొంగ: సరే వెండి సామానులు ఇత్తడి సామానులు ఎవరు మోసుక పోతారు–నా కక్కరలేదు. నేను యివ్వ బోయె నూటికి 80 కమిషన్ కింద అవి మీరే వుంచుకోండి.

రాజ్య: మంచాలు కుంచాలు, బిందెలు, చెంబులూ కూడా వదలివేస్తున్నారు కనుక అవీ కలిపి వేయండి. 100కి 100 కమీషనిచ్చిన గొప్ప మీకుంటుంది.

ప్రకా: ఇదే యిబ్బందండీ–ఏమి తెచ్చి యివ్వండి సంతృప్తి లేదు ఈ ప్రాణికి.

దొంగ: బంగారపు నగలు కనపడవేం?

ప్రకా. ఉన్న వేవో మై వైఫ్ వొంటిమీద నే వున్నవండి నిద్ర పోతున్నప్పుడైనా వాటెసి తీయదండీ.

రాజ్య: అవేమాత్రం వున్నాయండి—కంటె, వొడ్డాణం గొలుసు కూడ అమ్మివేశారండి.

ప్రకా: మరి ఇల్లు కట్టడానికి సొమ్ము చాలకపోతే అమ్మి వేశానండి.

దొంగ: కట్టించి కట్టించి అద్దె యిల్లు కట్టించారేమిటండీ?

ప్రకా! చిత్రా చిత్రం అమ్మివేయడమే మేలైనది. అద్దైనా దక్కింది—లేకుంటే—

దొంగ: లేకుంటే?

ప్రకా: మరేం లేదు—తమరొస్తారని తెలియక అమ్మివేశాను. తెలిస్తే వుంచి వేద్దును. ఏదో అది ఇదీ కలిస్తే తమకు కొంత అవసరపు పనికి వచ్చును అంటున్నా.

దొంగ: ఆవిడవంటిమీద వస్తువులు అన్నీ తీయించి తీసుక రండీ.

రాజ్య: వేయి చెప్పండి. లక్ష చెప్పండి. పోతే నా ప్రాణమైనా పోనివ్వండి. నే నివ్వను.

ప్రకా: చూడు ఆయన వరాట కానవసు. ఆయన మనస్సు కరగి—ఈ స్వల్ప వస్తువులు యివి మనకేమాత్రం అనితోచి ఆయనే వదిలేయగచ్చును. ఈయన సామాన్యుడు కాదు. 20వ శతాబ్దపు మనిషి ఈ కాలంలో ఈయన వొక్కడే.

రాజ్య : నన్ను చిత్రవధ చేసినా సరే నే నివ్వనుగాక. యివ్వను.

ప్రకా : ఏమండీ సార్! మా వాళ్ళివ్వమంటున్నారండీ. ఫిమెల్ ఎంతో మంచి పతివ్రత అయితేనేకాని తన వంటి మీాద చెయ్యి వెయ్యనివ్వదండీ. తమకు పెళ్ళి అయినదండీ సార్!

రాజ్య : అయితే ఆవిడ ఎవర్తో మహా అదృష్టవంతురాలై వుంటుంది. దొంగ పెళ్ళామైన కావలె దొర పెళ్ళామైన కావలెనని.

దొంగ : ఏమిటీ ఆలస్యం? మొదట ఆ వస్తువులందుకో.

ప్రకా : ఏలాగునండీ? మీారోసారి చెప్పిచూడండి.

దొంగ : నా ప్రాప్తం—నేను ఆడదాన్ని నగలిమ్మని యాచిస్తానా. లేకుంటే బాధిస్తానా?

ప్రకా : నేను సిగ్గుమాలి యాచించినా లాభంలేక పోయింది. పోనీ కొంచం బాధించనా అండి. నొక్కకపోతే మామిడీ పండులోనుండి రసం రాదు.

దొంగ : (టైమ్‌చూచి) 1-5. ఇంక నేను లేవవలె వేగంగా కానివ్వండి.

ప్రకా : రాజ్యం! ఆయన్ని ఎంత వేగం పంపివేస్తే మన కంత మేలు, ఇవ్వక తీరదులే.

రాజ్య : ఇంక పోవడమే! ఏదో చేయవలసినపని వీడికొఖర్న చేస్తామన్నారు. మరచి పోయారా ఏమిటి?

ప్రకా : సమయం చూస్తున్నా! ఇంకా వీడు పోయే వరకూ వేళవుందిగా. మంచి ఉపాయం ఆలోచిస్తున్నా. ముందు సరకులు తీసి వీడి మొఖంమీద పారవేయి.

రాజ్య : నేనేం వెర్రిదాన్ని అనుకొన్నావా ఏమిటి? నే నివ్వనండీ?

ప్రకా : ఇవ్వకపోతే నీ గుడ్డేం పోయింది? "ఆడవాళ్ళని బాధిస్తానా అని ఇతడనడంచేత నిన్నేమీ అనడన్న ధీమా నీకున్నది. ఇక నేనెలాగు చస్తే నీకేం? ఇవి నేను చేయించిపెట్టిన వస్తువులు కానీ, నీ యబ్బా; నీ తాత చేయించినవి కాదు.

రాజ్య : (ఏడుస్తూ) తీసుకోండి. మీ వస్తువులు మీరు తీసుకోండి. నా కక్కరలేదు. (ఇస్తుంది.)

ప్రకా : (తెచ్చియిచ్చి) ఇవి యేమాత్రంలెండి తమవంటివారి కంటికి తృణం.

దొంగ : నా జ్ఞాపకార్థం ఆవిడని ఈ జెడబిళ్ళ వుంచుకోమనండి.

ప్రకా : చిత్తం. తమ జ్ఞాపకార్థం వేరే వస్తువెందుకండీ తమరే చాలు. తమర్ని యీ జన్మలో మరవగలనాఅండి.

దొంగ : ఆలాగుకాదు. మరి నాలుగు రోజులు పోయిన తరువాత మరో దొంగ మీ యింటిమీద పడతాడనుకోండి. అప్పుడు మీరునన్ను పెంచుకోవలె. యిందండి.

రాజ్య : చాలు చాలు ఇంకా మా కొంప మీదికి దొంగల్ని తెచ్చిపెట్టకు.

ప్రకా : 'ఏమేవ్ ? ఊc హూc స్నేహం దగ్గర విరోధం తెచ్చే ట్టున్నావు. జాగ్రత్త.

దొంగ : అయితే నా పని పూర్తి అయినట్లేనా ?

ప్రకా : చిత్తం ఇంకేముంది ?

దొంగ : అదే అడుగుతున్నా. యింకేముందని (నవ్వుతూ)

రాజ్య : అదిగో ఆయన వున్నారు కావలిస్తే తీసుకపోండి.

దొంగ : మంచిది వెళ్ళివస్తాను. నాకు తాంబూలము యిప్పించి వేయండి.

రాజ్య : ఇంకా అదికూడా మిగిలిపోయిందా ?

(అసహ్యంతో కొర కొర చూస్తుంది)

ప్రకా : రా పిల్లా. చప్పున రెండాకులు చుట్టు

రాజ్య : నా చేత కాదు. అదుగో ఆకూ వక్కా యివ్వండి చాలు.

ప్రకా : (మెల్లిగా) ఆకూ వక్కా యిచ్చేస్తే వెంటనే వెళ్ళి పోతాడు. మరొక్కక్షణం కూర్చోపెట్టి బాతాఖానీలో పెడితే నా తడాకా తెలిపిస్తాను. (గట్టిగా) చుట్టు బాగా చిలకలు చుట్టు.

రాజ్య : (తలవంచుకొని ఆకులు చుడుతూ వుంటుంది)

దొంగ: (కూర్చుండి) కానీండి అయిన అలస్యం ఎలాగూ కానే అయింది. (రిస్టువాచీ చూచి) 1-25 అబ్బా! (సిగరేటు కేసులోనుండి తీసి అతని కొకటి యిచ్చి తా నొకటిపట్టి అగ్గిపుల్ల వెలిగించి తొలుత అతని కందిస్తాడు.)

రాజ్య: ఇదేమిటి? ఈ యజ్ఞేమిటి? చేసింది చాలక కొంపమీాదికగ్గి పెడుతున్నావా?

ప్రకా: దొంగగారూ నేనూ సిగరెట్టు కాల్చుకుంటుంటే మధ్య నీ గగ్గోలు ఏమిటి? నీ పని నువ్వు చూసుకో. చిత్తం. చిత్తం. తమకు చాలా ఆలస్యమైపోయింది యిక్కడ.

దొంగ: అయిపోయిందండీ! 1-30 ఇంక పరోచోటుకు వెళ్ళడానికి వేళలేదు. ఓపికకూడా లేదండి. అబ్బబ్బా 25 రోజులయింది నిద్ర అన్నది లేనే లేదనుకోండి. శరీరంశుభ్రంగా చెడిపోయింది.

ప్రకా: వెధవది నైటు డ్యూటీ కష్టమేనండి...

రాజ్య: పాపం. ఎందుకింత కష్టపడిపోతూన్నావేమిటి.

ప్రకా: నువ్వు నోరు మూసుకో-మగాళ్ళం మేమూ, మేమూ మాటాడుకొంటూవుంటే పానకంలో పుడకలాగు మధ్య దూరుతావు.

దొంగ: మాటాడనివ్వండి-నేను వచ్చినపని ఏమైపోయింది గనుక. ఇంక నన్ను ఒక పరిచితుడుగాను స్నేహితుడుగాను మీారు భావించవచ్చు.

రాజ్య : అయితే అడుగుతాను-ఈ పాడువృత్తి కాకుంటే యింతకంటె మంచి వృత్తి మీ కేమీ కనబడలేదూ ?

దొంగ : ఎంచేత నమ్మా యిది పాడువృత్తి అంటున్నావు ?

రాజ్య : ఒకరి సొత్తు బలత్కారంగా అపహరించడం పాపం కాదు ?

దొంగ : ఒకరి సొత్తేమిటమ్మా ? తానువచ్చేటప్పుడు తెచ్చాడా? పోయేటప్పుడు పట్టుకపోతాడా ? అది మన సొత్తైతేనే మన దగ్గరకొస్తుంది. ఋణం లేందే తృణమయినా ముట్టదంటారు. ఈ ఊళ్ళో యిందరు ధనవంతులుండగా నే నిక్కడకే ఎందుకు వచ్చాను ? నా సొమ్ము యిక్కడ వుందిగనుక.

రాజ్య : ఆఁ! నీయబ్బా నీతాత గడించిన ముల్లె యిక్కడ దాచ పెట్టేరు.

ప్రకా : ఇదిగో చెపుతున్నా- నోరుమూసుకో, తమరు సెల విచ్చింది సత్యం.

దొంగ : ఈ చుట్టుపట్ల మీకు తెలిసినవాళ్ళలో ఎక్కువగా నగదు వ్యాపారంచేస్తూ పిసరూ పిప్పీ బాగావున్నవాళ్ళె వరైనా ఉన్నారా ?

ప్రకా : చిత్తం. యిక్కడకి 7 మైళ్ళదూరంలో శాంపురంలో జయంతి వారనివున్నారు. అర్ధరాత్రివేళ అయినా అయిదు ఆరు సంచులు కావాలంటే అక్కడే దొరుకుతుంది.

రాజ్య : ఇక్కడికి యింతటితో చాలు మీ ధర్మమా అని వాళ్ళకుకూడా సుడిపెట్టకండి.

ప్రకా: వాళ్ళు మన అత్తవారులెండి. పుట్టింటి అభిమానం కొద్దీ యిది యీలాగు దేవులాడుతూంది. సత్యం చెప్పవలసి వచ్చేటప్పుడు మనిషి తన, పర అన్న భేదం చూపించ కూడదు ఏమండీ?

దొంగ: సరే రాసుకుంటా— శాంపురమా? ఇంటిపేరు ఏమన్నారు?

రాజ్యం: జోస్యులవారు.

దొంగ: (వ్రాసికొని) మీరు చెప్పనచోట నాకు దొరికే లాభంలో నూటికి ఐదు చొప్పున మీకు కమీషన్ యిస్తాను.

ప్రకా: భేష్. అయితే నానష్టం యిందులో కొంతకలసి వస్తుంది. పోయినడబ్బు పోయింది. కానీ తమరు మాయింటికి దయచేయడం నిజంగా నా అదృష్టం. ఇక నేను మీ కింద కమీషన్ ఏజెంటుగా పనిచేస్తాను.

రాజ్య: ఇంక ఈయనక్రింద ఉద్యోగమొక్కటే తరువాయి. యిదిగో తాంబూలం యింక ఆయన్ని అంపకం పెట్టిరండి.

దొంగ: (తాంబూలం పుచ్చుకొని) అబ్బా! తల రింగు రింగుమని తిరిగిపోతున్నది. కాఫీ ఏస్పరిన్‌గాని వుందా?

రాజ్య: ఏమిటీ హిరణ్యాక్షువరాలు? తెగూతెంపూలేకుండా వుంది. యిదివుందా అదివుందా అని. ఇంట్లో యింకేమి మిగిలున్నవో వరుసగా చెప్పివేస్తాను. తినవలసినవి తినేసి,

త్రాగవలసినవి త్రాగేసి, పట్టుకపోవలసినవి పట్టుకపో. అటక మీద ఆవకాయవుంది. కుండలో చల్దిఅన్నంవుంది.

ప్రకా: చాలుచాలు వూరుకో. దానిమాటలకేమండి ... పట్టి ఫీమేల్...కాఫీ ఎస్పిరిన్ లేదుకాని ధర్మాస్ప్లాస్కులో తయారైన కాఫీ వుంది. ఓవల్టీన్ కావలిస్తే రెండు నిమిషాలలో స్టౌ మీద తయారు చేయించేస్తాను.

రాజ్య: చేయించేస్తారు! నేను చేయను కావలిస్తే మీరే చేసుకోండి.

ప్రకా: అన్నట్లు స్పిరిట్ లేదు కదూ!

రాజ్య: అది వుంటే యీ ప్రారబ్ధ మేమి?

దొంగ: శ్రమొందుకులెండి-ఆ కాఫీ అందుకోండి' (త్రాగి తాంబూలము వేసుకొని) అబ్బా! లాభం లేదండీ మహా బాధగా వుంది. అమృతాంజనంవుందా?

ప్రకా: లేదు నేను కొంచం ఆయుర్వేదవైద్యుడిని. ఒక్క మోతాదు మందు యిస్తాను. పుచ్చుకోండి.

(లోని కేగును)

రాజ్య: (కొంచెము దూరముగా నిలిచి) నీ కింతటిలోనైన మమ్ములను అనుగ్రహించి విడిచిపోవాలనివుంటే పోలేకుంటే నీకు యిక్కడ కేంప్ కాట్ వేస్తాను. ఇద్దరు కబుర్లు చెప్పుకుంటూ పండుకొండి. – అబ్బబ్బా! దొంగవాడు కూడా మాటల పోగూ, బాతాఖానీ రాయుడూ అయితే మహాబాధ. (లోపలనుండి) రాజ్యం.

రాజ్య: ఆ వస్తున్నా (లోని కేగును)

దొంగ: (తలదించుకొని) ఎవరేమంటున్నదీ నాకు తలకెక్కడం లేదు. మందు తెప్పించండి. (క్షణ మూరకుండి తల కొట్టు కొని బాధపడుతూ) ఏమండీ! నిద్రపోతున్నారా? ఇంకా నిద్ర పోతున్నారా? ఇంకా తేరేం? (తెస్తారు.)

ప్రకా: ఇది కళ్ళుమూసుకొని గుటుక్కున మింగెయ్యండి. వెంటనే గుణమిస్తుంది.

దొంగ: ఒహో! మీరు కొంత పుచ్చుకోండి ముందు.

ప్రకా: ఇది ఒక్క మోతాదేనండి.

దొంగ: ఈ మోతాదు ముందు మీరు పుచ్చుకోండి — తర్వాత నా కిత్తురుగాని.

ప్రకా: ఇది తల నొప్పి లేకుంటే వికటిస్తుందండీ.

దొంగ: (ప్రకాశం చేయిపట్టుకొని) నిజం చెప్పు.ఏమిటీమందు?

ప్రకా: క్షమించాలి. నేను వద్దూ వద్దు అంటుంటే నా భార్య బలవంతపరచి ఈ మందు కలిపించిందండి.

దొంగ: ఏమిటీమందు?

ప్రకా: మరేం లేదు. మత్తుమందు. యిది పుచ్చుకొంటే రేపీ వేళకే తెలివివస్తుంది.

దొంగ: ఛీ ఛీ ఈ లోకంలో నమ్మదగినవారొక్కరూ లేరు.

రాజ్య: ఛా, ఛా—లోకంలో నమ్మకస్తు లెక్కడున్నారు— ఒక దొంగలు తప్ప.

దొంగ : యిందాక నీకు విడిచిపెట్టిన రూపాయలు యిచ్చి వేయి—నీ అపరాధానికి (15) రూ జరిమానా.

రాజ్య : నువ్వు నిజంగా జడ్జీలాగున్నావు కానీ దొంగలాగు లేవు.

ప్రకా : నువ్వు ప్లీడరులాగ లేవూ ? చాలులే వూరుకో.

(సామి్మ్రిస్తాడు)

రాజ్య : నా ప్లీడరీ మాటకేంగాని. మీరున్నారులే నేరస్థుడు లాగు.

ప్రకా : యిదేనండీ అల్లరి. అసలు హజబెండ్ అంటే గౌరవం లేదండీ. నువ్వు అంటే నువ్వు.

దొంగ : తలనొప్పి దుర్భరంగా వుంది. ఒక గంట నిద్రపోతే సర్దుకుంటుంది. పండుకొంటాను. 1-50. సరిగా 3 గంటలకి నన్ను లేపివేయండి. అలారం టైంపీసు వుందా ?

రాజ్య : శ్రీరామచంద్రా ! యిది గంటలకొద్దీ ఆపరేషన్ లాగుంటె—చిత్రవధ.

ప్రకా : (తెచ్చి) మూడు గంటలకు అలారం పెట్టనా ?

దొంగ : పెట్టండి—యిదిగో అంతవరకూ మీరు మేలుకొని వుండండి.

ప్రకా : (ప్రక్క సర్దుతూ) మీరు అంటే నే నొక్కడినేనా కోఈమెకూడానా ?

దొంగ : మీ రొక్కరే. (పండుకొని) మళ్ళీ యీ సారి ఏమి ద్రోహం తల పెట్టినా చాలా చిక్కు పడిపోతారన్న సంగతి నేను చెప్పకుండానే మీరు తెలుసుకోవలసివుంది. (క్షణం నిశ్శబ్దం)

రాజ్య : అయితే ఈ శవజాగారం మీకు తెల్లవార్లూవుందన్న మాటే?

ప్రకా : (మెల్లగా) మాటాడక మధ్య గదిలోకి వెళ్ళి పండుకో.

రాజ్య : మీ కంతసరదాగా వుంటే నాకేం కానివ్వండి. ఏమిటీ భాగవతం ? వీడి వ్యవహారం చూస్తే ఇల్లరికం వుండి పోయేటట్టు వుంది.

ప్రకా : ఈయన ఇరవైయవ శతాబ్దపు మనిషి. (20)

రాజ్య : అంటే ?

ప్రకా : అంటే ఆడవాళ్ళు చదువులేనివాళ్ళు మీకేమి తెలుస్తుంది? మంచి ఘరానా మనిషి అన్నమాట.

రాజ్య : వీడెవడో నావల్సులో దొంగలాగున్నాడు కానీ.

ప్రకా : గట్టిగా మాట్లాడకు – నిద్రపట్టినట్లుంది. నిజంగా ఈ నావల్సువల్ల సినిమాలవల్ల దొంగతనం మోస్తరు మారి పోయి, ఎంత నాజూకుగా తేలిందో చూశావా ?

రాజ్య : మోస్తరు మారితేనేం ? ఫలితం ఒకటే–1200 లకు సుడిపెట్టాడు కదూ ?

ప్రకా : మెల్లిగా నిద్రపట్టినట్టుంది.

రాజ్య: యిదిగో నా మాట విని–ఈలాగు రండీ (దూరముగా తీసుక వెళ్ళుతుంది.)

ప్రకా: మరి చెప్పకు నీ మాట నేను వినను. అది వినబట్టే యింత్తైంది.

రాజ్య: పోయిన 1200ల కేండీ యీ జరిమానా. 15 రూపాయల కేనా విచారం?

ప్రకా: లక్షపోతే విచారం లేదు కానీ మగవాడన్నవాడికి ఒక కానీ జరిమానా పడితే ఎంత పరువునష్టం.

రాజ్య: మగతనం మడగక్కరలేదు. ఈలాంటి మగవాళ్ళంటే రామసహాయం! పెట్రోలింగ్‌కు వెళ్ళుతారట! దొంగల్ని పడతారట. యిదంతా ఒకసరదా ఆటకానీ యింకేంకాదు. మీరు యింత మనిషి వున్నారు–వీడుచూస్తే అర్భకుడు. టక్కున నిలబెట్టేస్తే! కోమటి ఆచిపెట్టి ఒక లెంపకాయ కొట్టలేక పోయినాడన్నారు. మీరు ఏమి చేశారు కొసకి–గుంజీలుకూడా తీశారు. సిగ్గు సిగ్గు.

ప్రకా: వేశాను – ప్లాను వేశాను. సమయం చిక్కనీ ఏం చేస్తానో–

రాజ్య: మొదటినుంచీ అదేపాట పాడుతున్నారు కానీ చెయ్యడమే కనబడదు. బాగా నిద్ర పట్టింది. నా మాట విని ఇప్పుడు వీణ్ణి ఈ మంచానికి కట్టి వేయండి. మరి నీళ్ళు నమలక సాహసించండి.

ప్రకా: సాహసం లేక కాదు. దొంగయొక్క నిద్ర దొంగ నిద్ర. మన మేమైనా తొందరపడితే ప్రమాదిస్తుంది.

రాజ్య: యింతకంటే ఇంకా ప్రమాదమేమిటి? కావలసిం దేమో కానే అయింది. దొంగా మనిషి వంటి వాడే. వెచ్చగా కాఫీ త్రాగాడు. చల్లగా నిద్రవచ్చింది. వాడికి నిద్రాహారాలు కావలె. మనిద్దరం వట్టి సవటలమన్న సంగతి వాడికి బాగా తెలిసింది. హాయిగా నిష్పూచీగా పండు కొన్నాడు.

ప్రకా: సవటలమేమిటి?-అసందర్భంగా మాట్లాడు తున్నావు.

రాజ్య: కాకుంటే మరేమిటి? గుంజీలు, తియ్యమంటే గుంజీలు తీసేసి, జరిమానాలు కట్టమంటే జరిమానాలు కట్టేసి స్వాములవారికి సేవ చేసినట్లు. అడుగుకు మడుగు లొత్తుతూ-చాచా మరింత నాడారు మనుషులనుకో లేదు.

ప్రకా: ఈ చాదస్తమంతా ఎందుకు? అయితే ఏం చెయ్య మన్నావు.

రాజ్య: నేను ముందర సాహసిస్తా చూడండి (వానిదగ్గర నుండి బాకుతీసి) దొంగను చంపితే గవర్నమెంట్ ప్రజంట్ యిస్తారని చెప్పారు. ఒక్కనరుకు నరకండి.

ప్రకా: నువ్వే చూడలేనన్నావు?

రాజ్య: అప్పుడు అలాగ అనిపించింది కాని- ఇప్పుడు, చిత్ర వధ చేసినా నాకు సంతోషమే. ఏం పాపంలేదు. మరి నీళ్లు నమలకండి (బాకిస్తుంది).

ప్రకా: (క్రిందపెట్టి) అమ్మో వద్దు వద్దు. నిద్రపోతున్నప్పుడు నరకకూడదు- లేస్తూన్నాడు.

రాజ్య: లేదు. ఇటు నుంచి అటుతిరిగి పండుకొన్నాడు. పోనీ ఈ తాడుతో మంచానికి కట్టివేయండి (తాడు తెచ్చి) ఈ మాత్రం చేయలేరా ?

ప్రకా: (ఆలోచించి) నేనొకటిచెప్తా- నువ్వొకట్టు తెలిసిందా? వాడులేచి నిన్నేమైనా అంటే నేను మధ్యపడతాను.

రాజ్య: ఏం మగతనమండీ! ఏంమగతనమండీ! పోనీ పోతే నా ప్రాణంకదా పోతుంది. (మంచానికొక కొసకట్టి) నేను కడితే గట్టిగా వుండదు...వెంటనే వసుబ్బేసికొంటాడు. మీారు కట్టండి- ఈ మాత్రం చేస్తే తప్పలేదూ.

ప్రకా: ఈలాగుతే (తాడుపుచ్చుకొని దొంగ గుండెలపై ఎత్తి వేస్తాడు.)

దొంగ: (దిగ్గునలేచి) దగుల్బాజీ-దగుల్బాజీ!

ప్రకా: (గజ గజ వణకిపోతూ) క్షమించాలి, క్షమించాలి. (చప్పునపోయి భార్యరెక్క పట్టుకొనివచ్చి) 'స్త్రీబుద్ధిః ప్రళయాంతకా' అని దీని మాటవిని ఈ అపరాధంచేశాను చుట్టుకొని తిరిగి పోతావేం నిలబడు.

దొంగ: (ఒక్క గుద్దు రాజ్యానికి గుద్ది) ఏమి నీ కిటువంటి పాడు బుద్ధి పుట్టింది?

రాజ్య: (ఏడుస్తూ) నీ చేతులు పడిపోను. నువ్వు నన్నూ కొడతావట్రా ? నీకు తల్లి లేదూ అక్క చెల్లెళ్లులేరూ? పెళ్ళాం లేదూ? వాళ్ళ నెవరైనా యీలాగు...

ప్రకా : నీ కంతే కావాలి. నోరుమూసుకో. వెధవపని చేయించి మళ్ళా ఏడుస్తావు !

రాజ్య : అమ్మమ్మ ! ఏమిటీ ఘోరకలి ! లోకంలో యింత చేతకానితనం కూడా వుంటుందీ. మగవాడీమాత్రం కూడా పౌరుషం లేని, సవట అయిపోతే, ఇంక మొగుడనీ, మొద్దు లనీ, పెళ్ళనీ పెడాకులనీ ఎందుకీ తంతుఅంతా ?

ప్రకా : అయ్యో ! ఊరుకుంటుందా ఓ చెంపకాయ కొట్టమం టుందో అడగండి. ఏమిటా పేలాపన ?

దొంగ : (రాజ్యం) ఫో, లోపలికి ఫో, ఇంక నువు నాకంటి కగపడితే చూడు—పో.

రాజ్య : (ఏడుస్తూ లోపలికి పోతుంది)

దొంగ : నువ్వు చేసిన నేరానికి నిన్నేమిచేస్తే తగిన శిక్ష అవు తుంది?

ప్రకా : నిలువుగా చీలిస్తే తప్పులేదు. ఇదుగో చెంపలు వేసు కొంటున్నా (వేసికొని) క్షమించండి. కావలిస్తే 10 కాదు 100 గుంజీలు తీస్తాను. (తీయబోతాడు)

దొంగ : గుంజీలు ! గుంజీలు ! నీకు వెయ్యి రూపాయలు జరి మానా వేశాను.

ప్రకా : అమ్మో అమ్మో ఎక్కడ తెస్తును?

దొంగ : కొంప వున్నదిగా పత్రం రాయి.

ప్రకా : ఇంటిమీద యిదివరకే అత్తెసరుగా అప్పున్నది.

దొంగ: బాకీటుతే. (పుచ్చుకొని అది అతని గుండెలపై పెట్టి) వ్రాస్తావా ?

ప్రకా: రాస్తాను. రాస్తాను. కాని ఇప్పుడు స్టాంపెక్కడ నుంచి వస్తుంది ?

దొంగ: నా దగ్గరవుంది యింద – కాగితం కలం. ఇంకా మోసంచేస్తే ప్రాణానికే మోసం వస్తుంది. జాగ్రత్తగా రాయి.

ప్రకా: (రాసి) 1934 అక్టోబరు నెల తేది 15 విజయ నగరం కాపురస్తుడు లేటు ద్వివేదుల చలమయ్య శాస్త్రి గారి కుమారుడు ద్వివేదుల ప్రకాశరావు – తర్వాత ఏమి వ్రాయమన్నారు?

దొంగ: రాయి. శాంపురం కాపురస్తులు—

ప్రకా: శాంపురం! శాంపురం!

దొంగ: రాయి, జయంతి కృష్ణావధానిగారి కుమారుడు జయంతి కుటుంబశాస్త్రి ఉరఫ్ మాస్టరు కుట్టూ–రాయి వోయి!

ప్రకా: (చూసి చూసి దిగ్గునలేచి) ఆరె నీ సిగ తరగా. నువ్వో నటోయ్, రాజ్యం! రావే! రావే! మీ యన్నే! కుట్టు గాడు!

రాజ్యం: (నవ్వుతూ చప్పున వచ్చి) అవునా అన్నయ్యా. అయితే నువ్వేనా ? బ్రతుకు జీవుడా! ఆయితే యీవేష మంతా ఏమిటి ?

ప్రకా: అదే నేను అడుగుతున్నా-అయితే ఈ పొద్యేకాలం ఏమిట్రా! (ఒక గ్రుద్దు గుద్ది) ప్రాణం పుచ్చుకొన్నావు. అయితే బొంబాయినుంచి యెప్పుడు వచ్చావు. ముందు ఒక వుత్తరం లేదు. పత్రం లేదు.

దొంగ: యిదిగో-పత్రం రాయిరాయి.

ప్రకా: ఆ! రాస్తాను. రూ 1000 లూ దొబ్బక పోదుగాని (పత్రం చించి వేస్తాడు)

దొంగ: అవును అయినవాళ్ళ కిస్తావా-పరాయివాళ్ళకు చేప్తావు కాని.

ప్రకా: సరే నీ సంగతేమిటి చెప్పు. కూర్చోవే!

(ముగ్గురు మంచముపై కూర్చుంటారు)

దొంగ: ఏముంది ఇప్పుడు సాగర్ మువీటోనునుంచి - నిరో ఇంపీరియల్ లోకి మార్చేసుకున్నా. నీకా సంగతి వెండి సామాన్లు పంపినప్పుడు రాశానుగా!

ప్రకా: అవును-ఇప్పుడేం ఫిల్ము తీస్తున్నారు?

దొంగ: "కాలాచోర్" అనే ఫిల్ము షూటింగ్‌లో వుండగా 'డైరెక్టరు' చనిపోయినాడు. 15 రోజులు సెలవు తీసుకొని యింటికి వచ్చాను. 3 రోజుల క్రిందట-ఓమారు మా చెల్లెలను చూచిపోదాం అని వచ్చాను సాయంకాలం.

ప్రకా: అయితే ఆ ఫిల్ము తీస్తూ ఆ డ్రస్సులోనే వచ్చేశావా ఏమిటి? లేకుంటే అసె యిక్కడ ప్రాక్టీసు చేసుకొనవలె ననుకొన్నావా?

దొంగ : లేదు లేదు రావడమే మా చెల్లి చెప్పింది. దొంగల్ని పట్టడానికి నువ్వు ప్రతిరోజూ ప్రాక్టీసు చేస్తున్నావని.— పెట్రోలింగ్ అని రాత్రి తెల్లవార్లూ వూళ్ళో తెగ తిరుగు తున్నావనీ ఇంటిదగ్గరకూడా అవే కబుర్లు చెప్తూ ప్రాణం పుచ్చుకొంటున్నావనీ.— అదివిని నీ ధైర్య సాహసాలేమిటో మా చెల్లెలికి చూపిస్తామని.

ప్రకా : అంటే నీవేషమంతా దీనికి ముందే తెలుసునన్న మాట! ఇద్దరూ కోడించుకొని చేసిందే యీ పనంతా? ఆరీ మీ సాహసంమండా!

రాజ్య : పెళ్ళయిన యిన్నాళ్ళకైనా మీ ధైర్యసాహసాలు నాకు తెలియవద్దా మరి? ఈయన ఆంధ్రా షెర్లాకు హోమ్సట అన్నయ్యా— అంటే ఏమిటి?

దొంగ : ఆంధ్ర అంటే ఇమిటేషన్ అన్నమాట. ఆ తర్వాత ఎంత గొప్పపేరున్నా ఫరవాలేదు. దానిశక్తిని ఇది ఆర్పేస్తుంది.

ప్రకా : మహాంకాళీ! నీ చాకచక్యం నిరుపమానం. ఒక్క చోట, ఒక్క చోట తొణికావుకాదుగదా? ఆశ్చర్యం! నువ్వు చేసిందంతా నటనైతే ఏడికంటే నీవే పైచేయి. బావా! ఇది సంసారిగాకంటె సినీమా నటిగా బాగా రాణిస్తుంది. దీన్నికూడా నీతో తీసుకపోయి ఏదో పాగను లోనో త్రొక్కివేయ్.

దొంగ: నువ్వుకూడా రావాలోయ్. ఆ మహారాష్ట్రపు భోజనం ఏమీ సరిపడకుండా వుంది.

(లోపలనుండి— మిష్టరు షెర్లాక్ హోమ్సు!)

ప్రకా: వస్తున్నా!

దొంగ: ఎవరది?

రాజ్య: పెట్రోలింగ్ పార్టీ!

దొంగ: ఓహో! దొంగల్ని పట్టే సంఘమా? ప్రెసిడెంట్ గారు వెళ్తున్నారా? ఇదుగో ఈ పత్రంకూడా తీసుక వెళ్ళండి.

రాజ్య: దొంగలుకూడా పత్రాలు వ్రాసియివ్వడంమామూలు పెడితే ఇంక అడగ నక్కర్లేదు. కావలిస్తే కొన్ని గుంజీలు తీసిరండీ.

ప్రకా: మీకు బలే తమాషాగావుంది?

(శాలువకప్పుకొని వెళ్తాడు)

రాజ్య: ఏమిటన్నయ్యా! ఏదో చెబితే ఇంతగల్లంతుచేశా వేమిటి?

దొంగ: కొంపతీసి ఇదంతా మనసులో పెట్టుకుంటాడా?

రాజ్య: చాలా దర్జా వుండాగిరి తనంగల మనిషిలే.

(పరికాశరావు వస్తాడు)

దొంగ: ఏమిటి విశేషం? నువ్వు వస్తేనేకాని దొంగ దొరక నంటున్నాడా ఏమిటి? పద మీపార్టీనంతా ఓమారు చూపించావుకావే?

ప్రకా: (వెల వెలపోతూ) మాగొప్ప ఆట ఆడేశావుకదూ! ఏదీషేక్ హాండ్ ఈలాగుపారేయ్! (చేయిపట్టుకొని)హల్లో మాస్టరు కుట్టూ!

దొంగ: (పంజా గట్టిగానొక్కి) వెల్ - ఆంధ్రాషెర్లాక్ హోమ్సు!

రాజ్యం: ఆఁ! ఆఁ! వదలీ వదలీ - (ఇద్దరి చేతులూ పట్టి నవ్వుతూ విడిపిస్తుంది.)

నాటికి నేడు

యమ్. యస్. యమ్. మెయిలులో చిన్న యింటరు క్లాసుపెట్టె. ఆసనంమీద పెద్ద సూటుకేసు. జాయబద్దల. సజ్జాపళ్ళతో; జాలరుసంచీ, కంచుమరచెంబూ– కాశీమజిలీల పుస్తకమున్నూ. మహాలక్ష్మమ్మగారు 60 ఏండ్ల ముత్తైదువు. ఒక 5–10 ఏండ్లు చిన్నగానే కనబడుతుంది. తల మూడువంతులు నెరసింది. నిండువిగ్రహం. నగలు, పూర్వకాలపు పట్టెడానానుతో, ఇప్పటిగడియారపు గొలుసు, జాజిమొగ్గలపేరు, కలసిఉన్నవి. ఒడ్డాణంమాత్రంలేదు. కంచిచీర, రవిక లపేటా. సిల్కుకాబోలు, తమలపాకులు ఒక్కొక్కటీ చీరి వేసుకుంటూ మధ్య మధ్య పండిందో లేదో అని నాలుకచూచుకుంటూ వుంటుంది.

తలుపు తెరచుకొని నరసుపంతులు. సన్ననిమనిషి–కాయశరీరం గనుక వయసు సరిగా చెప్పలేము. 65 సం॥ వుండవచ్చును. చిన్నక్రాపింగూ– పెద్దమీసాలు. రెండింటికీరంగూ, కమీజు మీదుగా పంచ.

మహా: ఇందులోకి వచ్చేరేమిటి? వెళ్ళండి వెళ్ళండి.

నరు: నేనేం బిచ్చానికిరాలేదండి – నేనూ ప్రయాణీకుణ్ణే – టిక్కట్టు కొన్నాను.

మహా: మీకీబండియే దొరికిందా యేమిటి ?

నరు : ఏబండీలో వాళ్ళు ఆ బండీలోకి రావద్దు పొమ్మంటుంటే ఎందులో కూచోవడం ? దింపరా సామానూ.

మహా : అయితే ఆడవాళ్ళపెట్టెలో ఎక్కిపోతావయ్యా ?

నరు : కొంపమునిగింది – ఇది ఆడవాళ్ళబండి వా – చెప్పవే మిరా ? చూస్తూవూరుకుంటావు.– పద. పద. (దిగి పోతాడు.)

మహా : తలుపు గట్టిగా వేసుకపొండి... అబ్బా ! సిగ్గులేకుండా ఈ మగాళ్ళు ఏమితోసుకొస్తారు ఆడవాళ్ళ బండ్లలోకి ? (నరునుపంతులు తలుపు తెరచుకొని వచ్చాడు.) మళ్ళావచ్చే రేమిటి ?

నరు : మళ్ళీ ఎక్కడ వచ్చాను ? అప్పటినుంచి ఈలాగే కాళ్లు కాలిన పిల్లిలాగు తిరుగుతున్నాను. దింపరా సామాను దింపు.

మహా : మీాకీబండితప్ప ఇంకొకటి పనికి రాదాఏమిటి ?

నరు : ఇది ఆడవాళ్ళబండి కాదటమ్మా. పైన ఆడబొమ్మలేదు. లేడీస్ (Ladies) అని వ్రాసిలేదు.

మహా : లోపల నేనున్నాను కానటయ్యా ? పైకి బొమ్మా పేరూ వుండాలా ? ఇది ఆడవాళ్ళ బండి కాకుంటే మా మనుమడు నన్ను ఇక్కడెందుకు కూర్చోపెట్టేడూ ?

నరు : నాకేం తెలుసునండీ ! మీా మనుమడెవరో ఎందుకు కూర్చో పెట్టాడో – ఇంటికివెళ్ళి ఉత్తరం వ్రాయండి. బండీ కదుల్తున్నాది. తేరా సామాన్లు తే ? (లోపలికి

ట్రంకూ, పరుపూ, కోటూ, మూటా, లాంగ్ కోటూ మొదలైనవి అందుకొని) అదుగో బేడకాసు క్రిందపడి పోయింది తీసుకో... బ్రతుకుజీవుడా! గంట ముందర వచ్చానుగానీ ఈవేళ ట్రైనులో కూర్చుంటాననుకోలేదు.

మహా: ఇది ఇంటరుక్లాసయ్యా!

నరు: నాబుర్రచూస్తే మీకు మూడవక్లాసు బుర్రలాగు కన బడుతుందా? నేనూ ఏదో గౌరవంగల మనిషినేకాని అంత గతిలేని వాణ్ణికానండీ.

మహా: అయితే యింతదూరము నేను మీ ఒక్కరితోనూ ప్రయాణం చేయవలశిందే! నా వొళ్లు చచ్చిపోతున్నాది- ఏందారి?

నరు: నేను బండీ యెక్కిపోయినాను. రైలేమో నడచిపోతు న్నాది. మీరు లక్ష చెప్పినా నేను దిగనుగదా? ఎందుకు సణుగుతారు?

మహా: ఏమో చెప్తారుగాని-ఆడపిల్ల ఒక్కర్తే వున్నది అక్కడ మనకేం పని అన్న జ్ఞానం వుండవద్దుటండీ యెవరికైనా?

నరు: మీరు నోరు మహాజోరుగా వదిలేస్తున్నారు. మీ పక్షం లో అది ఏమీ బాగుండలేదు. మీకంత పరాయిపురుషుల వాసన కిట్టకపోతే ఆడవాళ్ల బండిలో కూర్చుండవలసింది.

మహా: ఆ భడవ అలాగైనా కూర్చోబెట్టాడా? లేక తాను రానైనా వచ్చాడా? పగటివేళ భయమేమిటి నాయ నమ్మా అని ఒక్కర్తెనూ పంపించివేశాడు.

నరు : ఇప్పుడు మాత్రం భయమేమిటి చెప్పండి. మీరాలాగు బెంబేరుపోతున్నారుగాని, మీరు ఎక్కడికివెళ్తారు ?

మహా : ఎక్కడబాబూ – బెజవాడ.

నరు : శ్రీరామచంద్రా ! మాపైనే ! కానియ్యండి.

మహా : మీరో !

నరు : నిడదవోలు.

మహా : భగవంతా ! అంతవరకూవుందీ –ఈ యమయాతన ?

నరు : ఎందుకండీ వట్టీ రవ్వా రట్టూనూ ? తోడులేకుండా మీరొక్కరుమాత్రం ఎంతకని ప్రయాణం చెయ్యగలరు ? నేనేం రాక్షసుణ్ణిగాను, పిశాచాన్నిగాను. ఏదో మీ సోదరుడిలాంటివాణ్ణి.

మహా : కానీవ్వండి ఏంచేస్తాము.

నరు : సామాన్లు సర్దుకుందామా ?

మహా : నేను ఒక్క వస్తువూ ముట్టుకోలేను. మా మనుమడు సామాన్లు ఇక్కడపడవేశాడు: బెజవాడ దగ్గర మా మనుమరాలు మొగుడువచ్చి దింపేస్తాడు. ఆ సామాన్లు పక్కనే ఏదో చోటుచూచుకొని కూర్చుండండి... అసలు ఇంటి దగ్గర నేనొకపనిచెయ్యను.

నరు : నేనున్నానుకదూ– లోకంలో పుట్టినవాళ్ళకీ, పుట్టబోయే వాళ్ళకీ అందరికీ చాకిరీచేసే నౌకరీవాణ్ణి. నేనుసర్దుతాను.– (చిల్లరవస్తువులు పై బల్లమీదుగా వేరు వేరుగా సర్ది ట్రంకులు క్రిందపెడతాడు.)

మహా : ఆ కాశీమజిలీల పుస్తకం ఈలాగు యిచ్చివేయండి (పుచ్చుకుంటుంది) ఈ ట్రంకు యిక్కడపెట్టారేమిటి ?

నరు : చపట ముండాకొడుకుని, ట్రంకులు మీదికెత్తితే నెత్తి పగిలి చస్తాను.

మహా : చెయ్యివేలవేస్తే చేతికి తగుల్తున్నాది. ఎలాగండీ ?

నరు : సర్దుతాను. ఏంచేస్తానుమరి (లేచి కాళ్ళకు క్రిందుగాలాగు తాడు.)

మహా : అక్కడవద్దండీ కాలుక్రిందపెడితే బ్రద్దలౌతుంది.

నరు : (లేచి మళ్ళా మధ్యకు సర్ది) సరా ! ప్రాణం పుచ్చుకొన్నారు.

మహా ; మిమ్మల్ని ఎవరు సర్దమన్నారు. ఎవరు సణువుకోమన్నారు ? ఏమిటీ ముసలికోపం ?

నరు ; ఆ, లోకంలో అందరూ పడుచువాళ్ళూ యవ్వనవంతులూ ! నేనొక్కణ్ణే ముసలివాణ్ణి-పుట్టినప్పుడే మా అమ్మ ఒక ముసలిముద్దను కని భూభారంగా వడవేసింది.

మహా ; ఆఁ అంటేకోపం – ఊఁ అంటేకోపం – ఏ మహాయిల్లాలు మీ దగ్గర కాపురం చేస్తున్నదో కానీ.

నరు : మీవల్ల మీ భర్త భూలోక స్వర్గం అనుభవిస్తూ ఉంటాడు.

మహా : (దిగ్గునలేచి) ఏమిటి నాకీ సవతిపోరు ? మీరు నాతో మాటాడవలసిన అగత్యంలేదు. మాటాడకండి (వండుకొండి.)

నరు : రక్షించేరు గదూ (తానూ తనబల్లపై పండుకొన్నాడు.)

మహా : నాతో సమానంగా పండుకొన్నారు నన్ను బ్రతక నివ్వరా ఏమిటి ?

నరు : రెండుగంటలు స్టేషనులో కూర్చొని నడుము పీక్కి పీకి చస్తు న్నాను. ఎలాగుచచ్చేదమ్మా !

మహా : ఆలాగు కిటికీకి చేరబడి కూర్చుండండి.

నరు : నేను కూర్చుండి మీరు పండుకొంటెమాత్రం ఘనమా ఏమిటి ?

మహా : ఉదయం లేచి ఎవరిమొఖం చూచానో (కూర్చుం టుంది.)

నరు : సామర్లకోట దగ్గర పెట్టె మార్చుకొంటాను. లేకుంటే అక్కడదిగి ప్యాసింజేరులో పోతా. అందాకానన్ను కాపా డండి. (కూర్చుంటాడు.) ఏ ముహూర్తాన బయలుదేరి నానో అల్లరి,- చీదరా-చిరాకూ.

మహా : (కొర కొర చూస్తుంది.)

నరు : ఇంక నన్ను మాట్లాడించకండీ, నావైపుచూడకండి. నే నీ బండిలో లేననుకొనే యీ రెండుఘడియలు కళ్ళుమూసు కొని కాలక్షేపం చెయ్యండి. నేను చదువుకుంటాను. (పుస్తకం లాంగుకోటులోనుంచి తీస్తున్నాడు.)

మహా : నేనూ చదువు కుంటాను (కాశీమజిలీలు విప్పి కథ క్షణం వెదుకుతుంది ?) (ఇద్దరు ఒక్కమారుగానే గట్టిగా) పూర్వకాలంబున ఆంధ్రదేశంబునకెల్ల తలకాయ మానం

బగు విదర్భ దేశంబను పురంబున నవభాను కోటిసుందరా-
కారుండను రాజన్య పదపద్మలాంఛిత శిరోరుహుండను-

నరు : గీ॥ కన్నులాసగియు నీమూర్తి గాంచనీడు
వీను లాసగియు నీ నుడుల్ వినగనీడు
తను వాసంగియు నీమేను తాకనీడు
విధికి నేనేమి విసము మేపితిని తరుణీ!
ప్రేయసి! నీ శరీరంబు శ్రీ
(ప్రియ?) తమంబు.

మహా : ఇదేమిటి మాలగోల? ఉత్తికుత్తినే ఎందుకు నన్నిలాగు వెర్రెత్తిస్తున్నారు?

నరు : ఎవరు మీరా నేనా? ఆ వచనంముక్కలంత గట్టిగా చదవాలటండీ!

మహా : నా భర్తగారు నాకు రాసిన ఉత్తరాలైనా నేను గట్టిగా చదువుతాను. అలాగు పైకి చదివితేనేగాని నాకు బోధపడదు.

నరు : మీరు గట్టిగా చదివితే నాకు బోధపడదు.

మహా : బోధపడకపోతే మానివేయండి.

నరు : మీ కాశీమజిలీలకోసం నా పద్యాలు మానుకోవాలా? ఏకులు వస్తున్నాయి బళ్లు అడ్డంగా తీయండన్నారట.

మహా : మీరేం మహాభారత భాగవతాలు చదువుతున్నారు- భక్తచింతామణి పద్యాలేకదూ?

నరు : ఏమైనా పద్యాలవునుకదా! ఎంతపుచ్చిన మిరియాలైనా జొన్నలుపాటి చేయకపోవు. ఇత్తడి ఇత్తడే

పుత్తడి పుత్తడే. నామాట విని రెండు పద్యాలు చదువు తాను వినండి. మహా ఉత్కృష్టమైన గ్రంథం. ఉన్నత భావాలు. ప్రతీపద్యం రసంతో చిప్పిలుతుఉంటుంది. పద్యం గ్రంథకర్తనోట వినడంలో ఒక ఆనందం వుంది- అదో అదృష్టం.

మహా : మీరు వడ్డాది సుబ్బరాయ కవిగారటండీ చెప్పారు కారే ?

వరు : నేనూ రమారమి అలాంటివాడనే - వినండి.

గీ॥ ప్రేయసీ! నీశరీరంబు ఫ్రీ (Free) తమంబు;
పాంతి! నీడెందము కుబేర పుష్పకంబు;

ఇక్కడ కొంచెం చమత్కరించినాను. కుబేరపుష్ప కంలో ఎందరు కూర్చొన్నా యింకొకరికి చోటు వుం టుంది. అలాగే ఆవిడమనసులో —

మహా : ఇదేమిటిది ? భక్తచింతామణి పద్యాలో చదువు తారని నేను చూస్తూవుంటే, ఈ పోకిరీపద్యాలు ప్రారం భించావేమిటయ్యా. నీకువచ్చినపళ్ళు ఎవరికి వచ్చాయి అన్నంతిని బట్టకట్టే మనిషికి బుద్ధీ సుద్ధీ వుండద్దు. నీభార్య దగ్గరా నీ అక్కచెల్లెండ్రదగ్గరా యింకొకరు యిటువంటి కూతలు కూస్తే నువ్వూరుకుంటావా ? నువ్వేమో దగు ల్బాజీ మనిషిలాగున్నావు. నీ వ్యవహారం నాకు అనుమా నంగా వుంది. నువ్వు ఎంతకైనా సాహసుడివి. గొలుసు లాగి రైలు-నిలిపి నిన్ను స్టేషన్ మాస్టరికి అప్పగిస్తా. (లేస్తుంది.)

వరు: (దిగ్గునలేచి కాళ్ళమీద పడి) తల్లీ! రక్షించు. రక్షించు నా కర్మం కాలి ఈ పెట్టెలో యెక్కేను. నువ్వు తొందర పడి గొలుసులాగితివా చచ్చిపోతే చచ్చిపోయినాను నేను వెంటనే వెలుపలికి గెంతివేస్తాను. నా మనసులో నాకు దురుద్దేశం లేదు-నా ప్రారబ్ధం నన్నీలాగు ముప్పు తిప్పలు పెడుతున్నాది కానీ.

మహా: అయితే భక్తచింతామణి పుస్తకం పట్టుకొని బంగాళీ పద్యాలు చదవడమేమిటి?

వరు: బంగాళీ పద్యాలు కావుతల్లీ-బంగాళీ పద్యాలననుసరించి వ్రాసినవి. ఇది ప్రేమామృతమనే గ్రంథము. స్వయంకృతాపరాధము. ఇది భక్తచింతామణి పుస్తకంతో కలిపి కుట్టాను. ప్రియురాలూ భగవంతుడూ ఇంతేకదా ప్రాణికి? ఇవి కావలిస్తే ఇది అది కావలిస్తే అది చదువుకుంటాను.

మహా: నీకు 60 వెళ్ళి 70 వడి వచ్చింది కళ్ళు గుంటలుపడి పళ్ళు రాలిపోయి ఒళ్ళు సడలిపోయిన యీ వయస్సులో రామా, కృష్ణా, గోవిందా అనుకుంటే బాగుంటుందికాని, నోరు తెరచుకొని ప్రేయసీ ప్రేయసీ అని అరిస్తే ఎవరైనా హర్షిస్తారా? ఏమి బుద్ధిమంతుడివి? విశేషించి ఆ పుస్తకం తెచ్చి ఒంటిగా నున్న ఆడదాని దగ్గర చదువుతావా?

వరు? క్షమించి నా మాట కొంచెం జారనివ్వండి. ఇది పూర్వ కాలపు శృంగారము కాదు ప్రబంధాలులోలాగు ఇందులో కుచకచాదుల వర్ణనలూ, అధరపాన ఆలింగనాది సంభోగ వర్ణనలూ లేవు ఇప్పటి కాలంలో ప్రేమ శృంగార ప్రభా

నం కానక్కరలేదు. ఇది విషాదప్రేమ. ఆ ప్రేమనే ప్రేమా మృత మనే యీ గ్రంథంలో చూపించినాను.

మహా : జీవామృత మన్నట్లు ప్రేమామృత మేమిటి ?

నరు : ప్రేమ భగవత్స్వరూపము భగవంతుడు ప్రేమమయుడు. లోకం ప్రేమపూర్ణము. ఇందులో ఒకడు ఒక తెను ప్రేమి స్తాడు. ఆమె అతణ్ణి ప్రేమించక ఇంకొకణ్ణి పెండ్లాడుతుంది మొదటి వాడు చస్తాడు. ఇదీ కథ !

మహా : చస్తే మరి ఈ అమృతం బ్రతికించ లేక పోయిందా ? అయినా యింత అసందర్భపు కథ ఏమిటి ? ఎవర్తో ఎవణ్నో పెండ్లాడితే ఇంకొకడు చచ్చిపోతాడా ? తుంటికి కొడితే పళ్ళు రాలేయట ! మొన్న ఎక్కడనో భూకంపం పెట్టిందే- ఎందరో స్త్రీ పురుషులు చచ్చిపోయినారు-చచ్చిన మొగుడు కోసం పెళ్ళాంగాని, చచ్చిన పెళ్ళాం కోసం మొగుడుకాని చచ్చినట్లు ఒక్క నిదర్శనముందా ? ప్రేమట. ప్రేమ, ఆ మాట అంటే నా కసహ్యం. బుద్ధిలేని భగవంతుడిలాగు చేసి పెట్టాడు ? గనుక దిక్కుమాలిన జీవులు మొగుడని, పెళ్ళామనీ, యేడవడం. అదైనా బ్రతికి వున్నంత కాలమే ప్రేమకోసం చచ్చినవారితో ఎవ్వరూ చావరు.

నరు ? అది నిజమే కాని మరి పుస్తకాలలో ఆలాగు వ్రాయ వలె-కలిస్తే చాలా సుఖపడ్డారనీ, విడిపోతే చచ్చిపోయినా రనీ. అది జరిగిన కథే. ఇందులో కథానాయకుడు నిజంగా చచ్చిపోలేదు. ఎర్రెత్తిపోయినాడు. వెర్రెత్తినవాడు చచ్చి పోకపోతాడా అని చచ్చిపోయినట్లే వ్రాసేను.

మహా: అందరూ ఎప్పుడో ఒకప్పుడు చచ్చిపోవలసినవాళ్ళే. చచ్చిపోయినట్లు చేతనైనంతవరకు ఉత్తరాలువ్రాసి పార వేయండి. ఎ నుష్యులలో కవిత్వం ప్రవేసించేసరికి ఆ వున్న బుద్ధికాస్తా పోతుంది కాబోలు. ఆ గ్రంథం మూసేసి ఆ జరిగిన కథ ఏదో చెప్పండి విందాం.

నరు: చెప్తాను! మహావిషాదకరమైనగాథ. హృదయం బద్దలు కొట్టేస్తుంది. కథ సగం చెప్పేసరికి ప్రతివాళ్ళూ నేలబడి దొర్లటం, ఎక్కిఎక్కి ఏడవడమున్నూ.

మహా: నేనాలాగు దొర్లలేను. యేడవలేను. మీ యిష్టం వస్తే చెప్పండి. లేకుంటే మానివెయ్యండికాని. (తమల పాకులు తీసింది).

నరు: వినండి. (చుట్ట ముట్టిస్తాడు)

మహా: ఏమండోయ్! చుట్ట పారేయండి. ఆ పొగ నాకు పడదు.

నరు: రోజుకు 40 చుట్టలు కాల్చేవుండాకొడుకుని 2 గంట లైంది- చుట్ట అన్నవాసనయేమిటో యెరుగను - నన్నెం దుకు పీడిస్తారు.

మహా: ఆ పొగ తగిలితే నాతల గిర్రున తిరిగిపోతుంది.

నరు: అదిలేకపోతే నాకు మొఖం తిరిగిపోతుంది. ఏందారి ?

మహా: ఏమిటి నాకీబాధ యిక్కడ ?

నరు: బాధ మీకా నాకా ?- కోపపడకండిగాని మీరు తమల పాకులు వేసుకొంటుంటే నేను వద్దన్నానా ?

మహా: అయితే దానికీ దీనికీ సాటూ? మీలాటివాళ్ళతో మాటలేమిటి? నాకు కథావద్దు, కాకరకాయూవద్దు. కాశీ మజిలీలు చదువుకుంటా.

నరు: వద్దు వద్దు. చుట్టపారేస్తా (విసిరి) కథ వినండి. ఇది 40 ఏండ్ల క్రిందటి ముచ్చట. రాజమండ్రీలో – ఆరోజులలో– ఇంకేమిటిలేండి – ఆహా అవోరోజులు. పోయింది. పోయింది–

మహా: ఏమిటి పోయిందండి?

నరు: ఏం చెప్పను! మనిషి జీవితమందే– ప్రేమామృతములో చెప్పాను– తీసిచదువుతానుండండి. (పుస్తకము విప్పి).

గీ॥ ధరణి లోపల తానొండుదలచునేని.
ఒవరనెందున దైవమింకొకటి తలచు...

మహా: (పుస్తకం చేతులోనుంచి లాగుకొని వెనకవేసుకొని) ఇంక కథ సజావుగా టూకీగా చెప్పండి.

నరు: ఆ రాజమహేంద్రనగరములో – ఆ ఇన్నీసుపేటలో ఆ రోజుల్లో– ఆహా; అవోరోజులు–

మహా: ఆరోజుల్లో?

నరు: ఒక ఆడమనిషివుండేది.

మహా: ఇన్నీసుపేట కంతకీ ఒక్క ఆడమనిషావుండేది?

నరు: అంటే ఒకపిల్ల వుండేది. పిల్లేమిటి చక్కనిచుక్క. దివిటీ లాగుండేది. ఇంతలేసికళ్లు జిగ జిగ మెరుస్తూ. పట్టపగలు దివిటీలాగుండేది. ఆ తలకట్టూ, ఆ ముక్కూ– ఆ సౌందర్య

మంటే అప్పటివాళ్ళ దేనండి- ఇప్పుడేముంది గనుక కుండ బొమ్మలు- ఆ అందం ఒక్క సీసంలో ఎక్కించేను.- ఆ పుస్తకమిటివ్వండి.

మహా: ఎందుకు లేండి. మీరేమబద్ధమాడుతారు గనుకనా? ఆపడ చాలా అందమైనదే అయివుంటుంది తర్వాత చెప్పండి.

నరు: ఆవిడ బాల వితంతువు.

మహా: యిది ఎన్నాళ్ళ క్రిందట ముచ్చటన్నారు.

నరు: ఎన్నాళ్ళంటే యేమిటి చెప్పను? కాలచక్రం అన్నారు. కాలం రెక్కలు కట్టుకొని ఎగిరిపోతుంది. ఇంకా నిన్నో మొన్నో జరిగినట్లుంది- అప్పుడే 40 ఏండ్లు అయిపోయింది. (ఏడుస్తాడు.)

మహా: మధ్య మీరు తన్మయులై పోతున్నారేమిటి? ఈ బాధ అంతా మీకేలాగుంది?

నరు: గ్రంథకర్తకు కథానాయకుడితో సంపూర్ణ సానుభూతి వుంటేనేకానీ సరిగా రసనిష్పత్తికాదు. కథానాయకుడు నా పినతండ్రికొడుకు. తర్వాతకథ వినండి.

మహా: 40 ఏండ్ల క్రిందటా? ఇన్నీసుపేటలోనా? ఆవిడపేరు?

నరు: పేరా! పేరు! ఆహా ఆరోజుల్లో! అవో రోజులు! ఆవిడపేరు నాయనమ్మపేరేగాని ఆవిడను మావాడు ముద్దు ముద్దుగా లిల్లీ అని పిల్చేవాడు. లిల్లీ అనగా జాబిల్లిలోని

చెవులపిల్లి అని అర్థం అంతచక్కని మనిషి. అంత చక్కని రూపు. అంత......

మహా : (ఒక్క పెద్ద నిట్టూర్పువిడిచి బల్లకు చేరబడిపోయింది.)

నరు : అదేమండీ అలాగై పోతున్నారేం ?

మహా : (కాళ్ళు చాచుకొని పండుకొంది).

నరు : లేవండి ! లేవండి !, ఏమిటి సంగతి.

మహా : (పైటచెంగు మొగముమీదనుంచి ముసుగేసుకొంది).

నరు : అదేమిటండీ, సంగతి చెప్పండి నావల్ల తప్పులేదుకదా ! నాకు భయంవేస్తున్నాది. ఉండుండి దిగ్గునలేచి గొలుసు లాగరుకదా ?

మహా : (సమదాయించుకొని లేచి కూర్చుండి) ఆవిడ మేన మామ కూతురులెండి.

నరు : ఎవరు ? మా లక్ష్మమ్మగారా ?

మహా : అవునండి. మీ పినతండ్రికొడుకు నరుసుపంతులుగారు గారటండీ ?

నరు : అవును మీకేం తెలుసును ?

మహా : మా మహాలక్ష్మి అన్ని సంగతులూ నాతో చెప్పేది?

నరు : మా నరుసుపంతులు అలాగే. ఇంక మీకు చెప్పవలసిన దేమున్నది ? వారిద్దరిదీ ఏమనురాగమండీ. భగవంతుడు చూడలేకపోయినాడుగాని వారికే వివాహమైయుంటె వారి దాంపత్యం సీతారాముల దాంపత్యంలాగు – సావిత్రీ సత్య

వంతుల దాంపత్యంలాగు ఇంకా పురాణములలోనూ పుణ్య కథలలోనూ వున్న దంపతులందరి దాంపత్యంలాగు అమోఘంగా వుండేది. ఈ వివాహమే జరిగివుంటే విధవా వివాహాలన్నిటిలోనూ శిరోమణి కావలసింది.

మహా: నిజం. ఆవిడ గుణ సంపత్తి అటువంటిది. కలియుగ సీతాదేవి.

నరు: ఆవిడ గుణంవలాగున్నా అతడు మహనీయుడు. సాక్షాత్తూ ప్రణయమూర్తి.

మహా: అతడే అంత మహనీయుడైతే ఆ పెండ్లి అలాగు నీరు కారడ మేమి?

నరు: ఆవిడ తెలివి తక్కువతనంవల్ల. ఆవిడకేమో మనసు నిండా ప్రేముంది – నిజమే – కాని ఎంత ప్రేమ వుందో అంతకు 10 రెట్లు భయం వుంది. ఆ భయమే కొంప ముంచివేసింది.

మహా: భయం సిగ్గూ ఆడదానికి అలంకారాలుగావటండీ!

నరు: పెళ్ళయితే అలంకారాలుగాని పెళ్ళికాకముందు వితంతువుకు అలంకారాలేమిటండీ! నా కిప్పటికి మంట రగిలిపోతున్నది. మనుష్యులుంటే మాటాడేదికాదు. లేకుంటే మాటాడేదికాదు. పెళ్ళి చేసుకోవలెననివుందీ–ఆ మాట తన తండ్రితో చెప్పేదికాదు. మా వాణ్ణి చెప్పనిచ్చేదికాదు. కొసకు యిక్కడుంటే వ్యవహారం తెమలదు. తన తండ్రిని వుత్తరం ద్వారా అడుగుదామని మా వాడు స్వగ్రామం

వెళ్ళాడు. కాలూ చెయ్యీ కూర్చోవడంలో కొంత ఆలస్య మైంది. ఈ లోపున ఎవడో వచ్చి తన తండ్రిని అడిగాడు ఈవిడ భయంచేత కాదనలేక పోయింది. వీళ్ళని పీరేశలింగం గారు పుణ్యం కట్టుకొన్నారు. మా వాడు వెర్రి వెధవఅయి పోయినాడు. (ఏడుస్తాడు)

మహా : మీరు చెప్పిందంతా శుద్ధ తప్పు. ఈ లాగునే మీరు గ్రంథంలో వ్రాసివుంటే గ్రంథమంతా మార్చి తిరిగివ్రాయ వలసి వుంటుంది. సాక్షాత్తూ ప్రణయమూర్తి అని మీరు చెప్పిన ఆ మహనీయుడు ఒక నాడు అర్ధరాత్రివేళ చెప్ప కుండా చేయకుండా లేచిపోయినాడు. రోజులు వారాలు నెలలూ చూసింది ఆ మహాయిల్లాలు. అతనివత్తాలేదు. తర్వాత కొన్నాళ్ళకు ఇతడు మద్రాసులో విధవావివాహం చేసుకొన్నట్లు – ఆవృత్తాంతం – ఆ ఫోటోలు పేపర్లో చూసింది. నిద్రాహారాలు మాని ఏడ్చి, ఏడ్చి చిక్కి శల్యమైపోయింది. తర్వాత, మేమందరమూ దీనిని బ్రతి కించుకోవడమేలాగురా భగవంతా అని బోధించగా బోధించగా కొసకు, ఆయనకేది గతి అయితే "నాకూ అదేగతి అని తానూ పెండ్లాడింది.

నరు : ఏమిటి ఏమిటి ? వాడు పెండ్లాడినతర్వాతనా తాను పెండ్లాడింది ? అన్నీ తెలుసునేమో ఈలాగంటారేమిటండీ? తనపెండ్లి అయిన ఆరుమాసాలకు మేమందరమూ బోధిం చగా బోధించగా పరువు నిలబెట్టుకొందుకు వాడేదో పెండ్లాడేడు.

మహా : లేదులేదు. ఆయనపెండ్లే ముందర అయింది. ఆసంగతి తెలిసే తాను పెండ్లాడింది.

నరు : లేదండీ – ఈ ప్రేమామృతం పట్టుకొని ప్రమాణంచేసి చెప్తాను–ఆ పెండ్లి మార్చిలో – ఈ పెండ్లి అక్టోబరులో.

మహా : నెలలేమో రైటే – నేనూ కాశీమజిలీలు పట్టుకొని ప్రమాణంచేసి చెప్తాను–మొదట తనపెండ్లి తర్వాత నాపెండ్లి.

నరు : లేదులేదు తర్వాతనే నాపెండ్లి

మహా : ఆఁ ఆఁ మీపెండ్లా ? మీపెండ్లా ?

నరు : ఆ. ఆ. ఆ. మీపెండ్లా? మీపెండ్లా? మీరేనా మీమేనత్తకూతురు ?

మహా : మీరు ! మీరు ! మీరేనా మీపినతండ్రికొడుకు ?

నరు : మహాలక్ష్మమ్మా !

మహా : నరుసుపంతులుగారు !

(ఇద్దరూ పరాఙ్ముఖులై కాళ్ళుజాచుకొని పండుకొని యేడుస్తారు.)

నరు : (ఇటుతిరిగి ఏడుస్తూనే) ఊరుకోరూ ?

మహా : (ఇటుతిరిగి ఏడుస్తూనే) మీరూరుకోరూ ?

నరు : (ఏడుస్తూ కూర్చుండి) 40 ఏళ్ళనుంచీ దేముడు నాబ్రదుకొక్క యేడుపే చేసివేశాడు. ఏలా ఊరుకోనేది ?

మహా: (కూర్చొని ఏడుస్తూ) ఈ 40 ఏళ్ళనుంచీ కంటికి నేలకీ ఏకధారగా ఏలాగేడుస్తున్నానో ఆభగవంతుడికి తెలుసును.

నరు: నా బ్రతుకీలాగు కావడానికి మీరే కారణం ఊరుకోండి.

మహా: మీవల్ల నే నాకిటువంటిగతి పట్టింది ఊరుకోండి!

నరు: మహాలక్ష్మమ్మా మహాలక్ష్మమ్మా!

మహా: అదుగో స్టేషన్ వచ్చింది. అది దాటే వరకూ మాటాడ కండి.

నరు: ఇంకా మొకటేరస్తావే? అది పుట్టుకతో పుట్టింది. ఏం చెయ్యను. (భక్తచింతామణి తీసి పద్యాలు కూను రాగంతో చదువుతాడు.) ఆట్రెయిన్ కదిలింది (పుస్తకం టవ్వన మూస్తాడు).

మహా: ఆ. ఆ. పుస్తకం తెరవండి. ఈ ట్రెయిన్ కాదు, ఎదురుగుండావున్న గూడ్సు ట్రెయిన్ పోతున్నాది. ఇదిగో స్టేషన్ వేపు చూడండి. తెలుస్తుంది.

నరు: (మరోపద్యం చదివి) ఆ ట్రెయిన్ కదిలింది.

మహా: ప్లాటుఫారం దాటిపోనివ్వండి.

నరు: (పుస్తకం మూసి) ఎన్నాళ్ళకు మిమ్మల్ని చూచినాను.

మహా; మిమ్మల్ని చూచి 40 ఏళ్ళయిపోయింది- కళ్ళు కాయలు కాచి పోయినాయ్.

నరు: ఆమూలదైవం మన మొప్పిదం చూడలేక యీలాగు విఘాతం కలిగించాడు

మహా: యింతపాపానికి నెట్టుకొన్న ఆ భగవంతుడి సత్తి బ్రద్దలుకొట్టితే పాపంవుందీ. ఏమిపడిపించాడు ఏమిపడిపించాడు ఇద్దరినీ.

నరు: ఇప్పుడు, ఇక్కడ, ఈలాగు— అనుకోకుండా మనమిద్దరమూ కలియడమనేది కేవలంగా భగవత్సంకల్పం కనుక భక్తపరాధీనుడైన ఆ భగవంతుణ్ణి మనమిద్దరం కలసి మెలసి ఒక్కసారి ప్రార్థిద్దాము.

మహా: మంచిది మీరు చెప్పండి; నేను వెనక అంటూవుంటాను (ఇద్దరు తమతమ బల్లలమీద మోకరించి)

నరు: ఓ సర్వేశ్వరా – నీవు దయామయుడవు. నీవు ప్రేమమూర్తివి. ప్రేమమూలముననే నీవు లోకమును సృష్టించి తెంచుచున్నావు. ప్రేమగలవారిని నీవు ప్రేమింతువు. ప్రేమను నడుమ తెంచినను తర్వాత ముడివేయుదువు. ప్రేమమూర్తులమైన మమ్ము–ఇట్లుకలిపినందుకు నీకు–మేము కృతార్థులము.

మహా: చాలులెండి.

నరు: మహాలక్ష్మమ్మగారు! ఈ ట్రైన్‌లో యిద్దరం కలసి వుండి కూడా ఎంతకాలం వ్యర్థను చేశినాము.

మహా: అప్పుడు 2 ఏండ్ల తరువాత 40 ఏళ్ళు ఇంతా వ్యర్థం కాగా ఈ రెండు గంటలకేనా? బ్రతుకులే వ్యర్థమై పోయినవి.

నరు: మొదట నేను ఫలానా అని ఎందుకు చెప్పేరు కారండీ.

మహా: ఆ మాటలు మీరైనా చెప్పారా?

నరు: తీరా నన్ను బండిలోనుంచి తరుముతూనే వున్నారు. నయం నేను దిగి వెళ్ళిపోతే, అడిగేరూ - నా కంటె దౌర్భాగ్యుడుండునా?

మహా: పరాయపురుషులనుకొని మిమ్మల్ని ఆలాగు తరమటం లోనే నా గుణం మీకు తెలిసివుండవలసింది.

నరు: ఇప్పుడానందిస్తున్నాను. మీ గుణం నా కిప్పుడు మిమ్మ చూడకముందే తెలిసింది కనుకనే అంత ప్రేమతో అంత విశ్వాసంతో అంతగా ఆసించాను. ఆహా! అనుకొన్నట్లు మనము పెండ్లాడివుంటేనా?

మహా: మననుభవించే సౌఖ్యం ఎవరనుభవించిఉందురు.

నరు: నా కిప్పుడొక కోరిక వుంది. కాదనకుండా మీరు మన్నించవలె. పూర్వం మీరు నడుస్తూవుంటే నవరత్నాలూ రాలుతున్నట్లుండేది. పరుగిడితే పాలపిట్ట ఎగిరినట్లుండేది. అది చూడాలని వుంది. ఒక్క...ఒక్కసారి నడవరూ? నా ఆశ తీర్చరూ?

మహా: (సిగ్గుతో) ఎందుకులెండి. పోనిస్తురు వద్దు

నరు: లేకుంటే నేను బ్రతకను. నడకకు తప్పేమిటి? ఒక్క మారు.

మహా: (అందంగా నడవాలని నడుస్తుంది)

నరు: (అదేదృష్టిగా చూచి అసంతృప్తితో) బాగానేవుంది.

మహా : ఏం బాగు లెండి. ఇంకా పూర్వకాలం మనషులం గనుక ఈ మాత్రం ఇప్పటి వాళ్ళయితే మన వయసు వచ్చేసరికి......

నరు : అంతే......అంతే......మీా కిపుడు వయసు 50 కంటె ఎక్కువ వుంటుందా ?

మహా : ఎక్కడిదండీ మీాకు తెలీదూ ! 42 కాబోలు అంతే. మీావయస్సు ?

నరు : ఇదుగో 28 ఏళ్ళు సర్వీసుమీాద రిటైరైనాను రిటైరై 15 ఏళ్ళయింది. అంతే 28+15=43 అన్నమాట, ఎవరి కంటె మనమేం ముసలివాళ్ళంకనుక, నిన్న మొన్నటి వాళ్ళం.

మహా : మనోవ్యాధి ఎక్కువగావుంటే తల నెరసిపోవడమనీ—

నరు : పళ్లు పడిపోవడమనీ...

మహా : శరీరంబిగువు చెడి ముడుతలు పడిపోవడమనీ.

నరు : దృష్టి ఏవస్తువుమీాదా సరిగా ఆనకపోవడమనీ.

మహా : ఇప్పుడెందుకు పోనిస్తురూ ఈ ఓఘాయిత్యంమాటలు ?

నరు : అడిగేను మాటవరసకి. వయసెవరుచూాస్తారు ! రూప మెవరు లెక్కిస్తారు ? ప్రేమ, ప్రేమ అదేముఖ్యం.

మహా : నావుద్దేశంకూడా అదే – ప్రేమవుండాలి. ప్రేమ అంటే ప్రాణంనాకు.

నరు : నాహృదయం మీాబానిస. ఈజన్మలోకాకుంటే వచ్చే జన్మలోనైనా మిమ్ములను పొందవలెనని నాతపస్సు.

మహా: శరీరం ఎవరిదైతేనేమి. హృదయం అది మీ ఆధీనం అనుకోండి.

నరు: ఆ సంతృప్తితోనే ఇంతకాలం బ్రతికివున్నా.

మహా: పాపం మిమ్మల్ని చాలా యిబ్బందిపెట్టాను. ఎంత బాధపడుతున్నారో చుట్టకాల్చుకోండి.

నరు: అబ్బబ్బా! వద్దులేండి. మీకు తలతిరుగుతుంది ఆపొగకు.

మహా: మీరుకాలిస్తే తిరగదు. కాల్చకపోతే నామీదవట్టు.

నరు: ఇదీ ప్రేమలక్షణం – ఏది వరాయిమగవాడినోటినుండి వచ్చేటప్పుడు తనకు తల త్రిప్పుతుందో అదే తనప్రియుడి నోటినుండి వచ్చేటప్పుడు...మరి......

మహా: తనకు అమృతంలాగుంటుందో అదేప్రేమ. మరి కాల్చండి.

నరు: (కాలుస్తూ) మహాలక్ష్మమ్మా! నీకెందరుపిల్లలు?

మహా: ఏ:పిల్లలు పోనిస్తురు. 5 గురు కూతుళ్ళు ఒకకొడుకూ. మనుమలో 12 గురున్నారు. మీకో?

నరు: సంతానం కేవలం భగదిచ్ఛ నాకు 5 గురు కొడుకులు ఒకకూతురున్నా. మనుమలుంటారు. 14–15 గురు.

మహా: ఏదో ఒకరిదగ్గర వున్నప్పుడు ఏ ఎండకాగొడుగు పట్టక తప్పదు.

నరు : నిజమే ఇంతకీ ఈలోకంలో వున్న తర్వాత యీ ఆట ఆడకతప్పుతుందా ?

మహా : ఇప్పుడు నే నీ సంసారం బెడదఅంతా వదులు కొన్నాను.

నరు : నేనూ వదులుకొన్నాను.— కనుక ఒక్కమాట చెప్తాను వింటావు— మీకూ నాకూకూడా పిల్లలు పెద్దవాళ్ళయి పోయినాకు. ఏ బాదరబందీలేదు. పదండి ఈలాగు ఎక్కడనైనా దేశాంతరం వెళ్ళిపోదాం — తక్కిన జీవితశేషమైనా సుఖంగా గడిపివేదాం.

మహా : ఎక్కడికి వెళ్ళిపోదాం ?

నరు : ఎక్కడికైనాసరే, ఏ కోమటికొట్టు మీదనో గుమాస్తాగానైనా ప్రవేశించి రోజుకు 6 అణాలు సంపాదించలేక పోను.

మహా : మీరు సంపాదించకుంటే నాఒంటిమీద బంగారం లేదూ ?

నరు : అదికాకుంటే యోగినై నేనొక ఆశ్రమం పెడతాను. మీరు శిష్యురాలుగా వుందురుగాని.

మహా : కాని యిన్నాళ్ళయిపోయిం తరువాత ఈ వయసులో లేచిపోవడమేమిటి ?

నరు : అన్నా ఆడవాళ్ళతో యిదే చిక్కు. తమకు తోచదు. చెప్తేవినరు. శాస్త్రరీత్యా లేచిపోవడానికి ఇదేవయస్సు- దిలీపుడు, రఘుమహారాజు మొదలైన వాళ్ళందరూ తమ

ప్రియురాండ్రను తీసుకొని ఈ వయసులో నేకదా వాన ప్రస్థమునకు వెళ్లడం ?

మహా : ఇప్పుడు కలుసుకొన్న తర్వాత నోటివెంబడిని ఇన్ని చిలుకపలుకులు వస్తున్నవి కానీ ఈ 40 ఏళ్ళలో ఒక్క మారు ఒక్కమారైనావచ్చి మొఖం చూపించారా ? వరుసగా 20 ఏళ్ళు రాజమండ్రీలో నేవున్నామే.

నరు : రాజమండ్రిలో అంతఘోరం అన్యాయం జరిగిన తర్వాత మళ్ళీ నాకు రాజమండ్రీ రమ్మనివుందీ? గోదావరిలో స్నానం చెయ్యమనివుందీ? గౌతమీలైబ్రీకి వెళ్ళమనివుందీ? గున్నేశ్వరరావు నాటకం చూడమనివుందీ? నేను కొడుకులకీ మనుమళ్ళకీ యిన్ని సంబంధాలు చేశాను గాని రాజమండ్రి సంబంధం ఒక్కటీ చేయలేదే! ట్రెయిన్‌లో ప్రయాణముచేసేటప్పుడు కూడా రాజమండ్రీ స్టేషను వచ్చే సరికి యిటున్నవాణ్ణి అటుపోతాను.

మహా : పోనీ బరంపురమేమిచేసింది ? బరంపురం రాకూడదా?

నరు : ఏమని వచ్చేది ఏ మొఖంతో వచ్చేది ? ఒక మారు కాకినాడలో ఒకావిడ జట్కాబండిమీద వెళ్తున్నాది - మీరే అనుకొన్నాను. వెంటనే జట్కా చేయించుకొని తిరిగి కలుసుకొని మహాలక్ష్మమ్మగారూ అన్నాను. ఎవరు మహాలక్ష్మమ్మ అంది ఆవిడ తిరిగి వచ్చేశాను.

మహా : ఇంకొకమారు నేను రైలులోంచి చూస్తూవుంటే-ఆ ప్రక్కపొలాలలోనుంచీ నడిచివెళ్తున్నారు ఒకాయన. అచ్చం

మీ లాగే వున్నారు. మీరే నేమోకూడా రైలులోనుంచి గెంతి వేదామనుకున్నాను.

నరు : (ఆనుర్దాతో) గెంతి వేయలేదు కదా కొంప తీసి ! ప్రేమ మహా చెడ్డది.

మహా : మీరవునోకాదో నిశ్చయంగా తెలియక పోవడంవల్ల గెంత లేదు.

నరు : నేనే అయి వుంటాను–నేనే మిమ్మల్ని తలచుకొంటూ పొలాలమీదినుంచి వెఱ్ఱివాడిలాగ తిరుగుతుంటాను.

మహా : నిజంగా నా మీద మీ కటువంటి అనుమానం వుందీ !

నరు : ఉందో లేదో తెలుసుకొనే వుత్సాహం మీకుంది గనుక నా ? ఇదిగో నా గుండె చీల్చి చూస్తే. (ఆవిడ బల్ల మీదకు వెళ్తాడు)

మహా : ఆఁ ఆఁ ఇక్కడ కూర్చోవద్దు–ఎవరైనా చూచి అను మానించగలరు.

నరు : ఏమనుమానిస్తారు ? భార్యాభర్తల మనుకొంటారు. అంతేనా ?

మహా : వద్దు. వద్దు–వెళ్ళండి. నేను చెప్తాను వెళ్ళండి. పోనీండి అయితే (తాను వెళ్ళి అతని బల్లమీద కూర్చుంటుంది.)

నరు : మీ పిరికితనమే మన బ్రతుకు లింతవరకు తెచ్చింది ఆ మాత్రం ఒక్క బెంచీ మీద కూర్చుంటే వచ్చినతిప్పేమిటి? (తన బల్లమీదకు వెళ్తాడు)

మహా : మొదటినుంచీ ఒకటే మచ్చు. మీకు తోచదు. ఒకరు చెప్తే వినరు. (తన బల్లమీదకు వస్తుంది)

నరు : బాగుంది-కానివ్వండి. అయినా చెప్తాను. మీ హృదయంలో దయా దాక్షిణ్యం అన్నవిలేవండి. (దిగాలుపడి కూర్చుంటాడు)

మహా : అప్పుడే కోపం వచ్చిందా? అబ్బా! మీవంటిమనుషులతో వేగడమంటే మహా కష్టమండీ...ఔను ఎందుకు కోపం?

నరు : నేనింక అట్టేకాలం బ్రతకను. ఈ బాధ భరించలేను.- నాగుండె బ్రద్దలైపోతూవుంది- నేను చచ్చిపోతాను.

మహా : మీరుపోతే నేనా ఏమిటిబ్రతుకుతాను? మీరు పోయినతర్వాత నాకేముందిగనుక- నేనూ చచ్చిపోతాను.

నరు : ఆ నాతో ఒకబెంచీమీదనుంచి మరోబెంచీమీదకు రాలేరు.- ఒకలోకంనుంచి ఇంకొకలోకానికి వస్తారు. నేనో వెర్రివాణ్నికనుక నాతో ఇన్నిఆట లాడుతున్నారు.

మహా : ఈకూ సాకూలేని ఈలాటిమనుష్యులకి ఏమిటిచెప్పడం? ఆరెదురుగుండా పొలాల్లో ఎందరు మనుష్యులున్నారో చూశారా? మనయిద్దరం ఒక్కదగ్గరకూర్చుంటే మేమను కుంటారు?

నరు : అంటే నాజీవితానికి ఆమాత్రమదృష్టముకూడా లేదన్నమాట! ఈజన్మలో ఆ ముచ్చటయినా నాకు రవంతతీరదు.-

మహా : కొంచె మోపికపడితేసరి; అన్నిముచ్చటలూ తీరుతవి.

నరు : ఇంకా ఆశవుందీ ?

మహా : ఎందుకుండదూ ? మీరుండేవరకూ నేనుండేవరకూ తప్పకుండా వుంటుంది. [తమలపాకులుతీసింది]

నరు : నాకు రెండుచిలకలు చుట్టియివ్వరూ ?

మహా : ఇందండి [ఆకూవక్కా ఎత్తి చేతిలో పడేయబోతుంది]

నరు : ఆహాహా ! ఏమిసరాగమండీ ! బిచ్చగాడికి విస్తరాకు పడేసినట్లు ఎత్తిఎత్తి మరీ పడేస్తున్నారు. ఆకులూ—చక్కా చుడుతూ మీరొకటికొరికి నాకొకటి యివ్వకూడదటండీ! ఆమాత్రం ముచ్చటైనా తీర్చకూడదా ?

మహా : బాగుంది. ముసలికాలానికి ముచ్చటలసీ- ఆఖరికి మీరింత నిర్భయంగా ఒడితెగిపోయినారేమిటి ? ఆకులు చుట్టి యివ్వడమే ! ఇంకా నోటికందించమన్నారుకారు! అమ్మో ! ఎవరైనాచూస్తే ?

నరు : ఇక్కడ ఈగదిలో మీరూ నేనూ తప్ప ఎవ్వరూ లేరామె ! ఆకులందించినమాత్రంచేత ఏంకొంపమునిగి పోతుంది ?

మహా : మీధర్మమామె – అంతలేసి కేకలు పెట్టకండి. ఇవతల పెట్టెలలోనూ మనుషులున్నారు. వినగలరు.

నరు : అవునవును. ఆకొసను డ్రైవరు ఈకొసను గార్డూ వున్నారు. లోకమంతా మనయిద్దరినే, యీనాటికి కలిసే

మని, కనిపెట్టుకొని తిరుగుతున్నాది. అక్కరలేదులెండి నాకాకులక్కరలేదు.

మహా : అయితే నేనూ వేసుకోను.

వరు : మీరు వేసుకోకపోతే నామీద వొట్టు. నాకోసం మీ సౌఖ్యమేమీ మీరు చెరచుకోకండి. చెరచుకోరుగాని! ఎదీ నాచేతికివ్వండి, నేను చుట్టియిస్తాను.

మహా : అబ్బా! వద్దని ఎన్ని మార్లు చెప్పవలె? నే నెందుకు చెప్తున్నానో వినండి. మీరా వూసెత్తకండి. ఇదిగో స్టేషను. అలాగు దిగాలుపడి వండుకొంటారేమిటి? లెండి భక్తచింతామణి పద్యాలు ప్రారంభించండి. (తమలపాకులు వేసుకొంటుంది)

వరు : (అటే ఆశతో చూస్తూ నిరుత్సాహంగా భక్త చింతామణి పద్యాలు చదువుతాడు.)

మహా : ట్రైన్ కదిలింది లెండి.

వరు : కదిలిందంటె నా గుండెకాయ కదిలిపోతున్నాది- ఇంకే ముంది. వచ్చేను! తర్వాత స్టేషనే వెధవ నిడదవోలు.

మహా : తర్వాతదే తర్వాతదే నిడదవోలు. దొంగముండ స్టేషన్ ఎంత వేగంగా వచ్చేసింది?

వరు : అయినా యీ డ్రైవరు ముండాకొడుకులకేమి తొందర? తాపీతరుణం లేదు.

మహా : ఆహా!! ఈ రైలు ఇక్కడ నిల్చిపోకూడదూ!

నరు : అదే......అదే ఈ యింజన్ పేలిపోకూడదు! నే నె లాగుదిగిపోయేది? ఈ రైలు క్రిందపడి చచ్చిపోతాను?

మహా : అదేమిటది! మీ రాలాగంటే నే నీ రైలులోనుంచి క్రిందకురికి వేస్తాను. ధైర్యం తెచ్చుకోండి.

నరు : మళ్ళీ మనమెప్పుడు కలుస్తామో?

మహా : ఇప్పుడు కలిసేముకామూ? దేముడి దయవుంటే మళ్ళీ మళ్ళీ కలుస్తూనే వుంటాము?

నరు : ఏమిటి 40 ఏసి ఏళ్ళకొక్కమారా?

మహా : ఆలాగెందుకనుకోవలె? ఎప్పుడైనా కలియవచ్చును.

నరు : మళ్ళీ మీరెప్పుడు తిరిగి వస్తారో కదా?

మహా : నేను చెప్పను. చెప్తే మళ్ళీ మీ రా ట్రైనుకు వస్తారు. ఇప్పుడు కలిసి వచ్చిందే చాలుచాలు. లోకం నవ్విపోతుంది. మనసులో వున్నంతా పయికి వెళ్ళదియ్య కూడదు.

నరు : పోనీ-నాది 'ఒక్క కోరిక వుంది-ఆఖరుకోరిక చెల్లిస్తారా? చెల్లించరా?

మహా : ఏమిటండీ?

నరు : మీతో నేనూ బెజవాడదాకా వస్తాను. దయవుంచండి. ఇక్కడ ఒక్కడనూ దిగిపోలేను?

మహా : అమ్మో అమ్మో! బెజవాడదాకా రావడమే! అక్కడికి నన్ను దింపడానికి మా మనుమరాలి మగుడు

వస్తాడు. అతడు మనయిద్దరినీ ఒక బండిలో చూస్తే ఏమనుకుంటాడు ?

నరే : పోనీ- ఆ ముందు స్టేషనులో మరోబండిలోకి వెళ్ళిపోతాను.

మహా : ఏమిటండీ మీకింత ఆలోచనలేదు. కొత్తగా ఆ బండీలోకి మీరు వెళ్తే ఆబండిలోవాళ్ళేమనుకుంటారు ?

నరు : ఆ ముందలి స్టేషనులో దిగిపోతాను సరా ?

మహా : మీరా స్టేషనులో దిగి నేనా ముందు స్టేషన్లోదిగితేయింకేమయినా వుందా ? మీకు వయసయితేవుంది కానీ లోకజ్ఞానం లేదండి.

నరు : అయితే చచ్చినట్లు నేనిక్కడ దిగిపోవలసిందే.

మహా : నా మాటవినండి. ఈమాత్రం జాగ్రత్తగా వుండబట్టే మనం మాట పడలేదు.

నరు ; మళ్ళీ మీ సుందరవదనారవింద మెప్పుడుచూస్తాను?

మహా : పర్వాలేదులెండి.

నరు : మీరువ్రాసి ఏ దాసిదాని చేతైనా పోస్టుచేయించవచ్చు. ఒక్క జాబైనావ్రాస్తారా ?

మహా : ఎందుకులేండి నేనూరాయనూ, మీరురాయకండి.

నరు : స్టేషను, వెధవస్టేషను వచ్చేస్తున్నాది. పోనీ నా జ్ఞాపకార్థం ఈ వుంగరం వుంచుకోండి.

మహా : వద్దు, వద్దు, ఇదొక్కటిదంటె నేనేమిచెప్పేది ?

నరు : పోని మీ ఉంగరం నాకివ్వండి. మీ వారితో పోయిం దని సులువుగా చెప్పవచ్చును.

మహా : దీని మీాద నాపేరుందికదా ? లోకమంతా గుప్పు మనిపోదూ ?

నరు : ప్రతీమాటకూ ఈలాగు అడ్డుచె ప్తే ఏండారీ ? పోనీ నా జ్ఞాపకార్థంగా ఈ హేయిర్ డై (Hair Dye) తలరంగు డబ్బి వుంచుకోండి. ఎంత నెరసిన తల అయినా నల్లగా తుమ్మెదలాగుంటుంది.

మహా : మీరు మహాచెడ్డవారండీ. (పుచ్చుకుంటుంది.)

నరు : మీ జ్ఞాపకార్థం నాకేమైనా యివ్వరూ ?

మహా : ఏమిచ్చేది ? ఏమిచ్చినా మీరు వూరంతా గొప్పకొద్దీ చాటుతారేమో అని భయం. పోనీ వుండనివ్వండి.— ఈ వళ్ళుపౌడిడబ్బా— (ఎత్తిఇడవే స్తే క్రిందపడి పౌడరు జల్లి పోతుంది.)

నరు : నేను బ్రాహ్మణ్ణే కాని పంచముణ్ణికాను. (పౌడరెత్తు కొని దీనిమీాద మీాపేరు మీాచేత్తో వ్రాసియివ్వరూ ?

మహా : అమ్మో ! మీతోవచ్చిన చిక్కేదే ! ఏమీాఃద్దు అది యిచ్చి వేయండి.

నరు : (జేబులో దాచుకొని) ఇది నా యావజ్జీవం నాగుండెల
దగ్గరే వుంటుంది. మరి సామాన్లు సద్దుకుంటాను. (సర్దుతూ)
ఈ పాడుజన్మలో నేనేమైనా సుఖం పొందిన ఘడియ
లుంటే అవి యీనాలుగు ఘడియలే.

మహా : నాకూ అంతే.

నరు : నేను మీకు జ్ఞాపకం ఉంటాను?

మహా : మీకు నేను జ్ఞాపకం ఉంటానూ?

నరు : మీరే నా సౌఖ్యదేవత, అదృష్టదేవత, ఆనందదేవత.

మహా : ఆ అభిమానముంచండి చాలు.

నరు : (సర్దుకొని) ఆ చెయ్యి ఒకమారు యిలాగివ్వరూ? ఒక్క-
సారి ముద్దులాడుతా?

మహా : మీకేం మతిపోతున్నదా యేమిటి?

నరు : బలవంతంగానయినా చెయ్యి ముద్దులాడక తప్పదు.

మహా : అయితే గొలుసు లాగమన్నారా ఏమిటి? కొసను
రసాభాసచేస్తూన్నారు.

నరు : బండీ నిల్చింది. దిగుతాను– పోతాను– చస్తాను. దయ
వుంచండి.

మహా : చిత్తం వెళ్లండి. ఇటుచూడకండి– బాగుండదు.

నరు : (దిగి, కిటికీలోనుంచి తలపెట్టి) ఏదో యీమాత్రం
సుఖం కలిగింది.

మహా: నేనూ అదే అనుకుంటున్నా— వెళ్ళండి, వెళ్ళండి.

నరు: ప్రేమంటే ఏమిటో యిప్పుడు నాకు తెలిసింది. వెళ్తాను (వెళ్లాడు.)

మహా: వెళ్ళిపోయినారు— వెళ్ళిపోయినారు— నేనూ ఆవలకు గెంతివేద్దునా? (కప్పుకొని పండుకొంటుంది.)

సమాప్తం

ముద్రణ :
శ్రీ పాండురంగ ప్రింటింగువర్క్సు,
విజయవాడ-2.